

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrto leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Rokodelski obrtniki na deželi.

(Piše kmet iz Savinjske doline.)

Res, postav nam ne manjka. Vsaj so pa tudi vse dež. zbornice in zlasti državna zbornica delavnice za postave. Koliko še pride k tem postavam ukazov iz ministerijalnih in iz namestniških in drugih pisarn.

Te postave so pogosto dvorezni meč, ki hudo rani tudi nedolžnega, če ga ima v roki nemil izvrsitelji. Včasih pa tudi dobrohoten izvrsitelj ne more pomagati, ker je ukaz ali postava prestroga. V mislih imam za danes obrtno postavo, ki je za mesta dobra, a na deželi preosta.

Kdor hoče samostojno kako obrt izvrsiti, mora dobiti za to pri skušnji vpričo strokovnjakov priznano usposobljenost.

Kdo zamore tako skušnjo napraviti?

Za vzgled si vzamimo tesarja, ki je že mnogo stresij, kozolcev itd. napravil in sicer brez pogreška. Mojster vendar ne more postati, dokler ne zna različnih stavbinskih risarij, ker ni hodil v obrtno šolo.

Vzamimo za zgled še zidarja, ki napravi za si lo načrte različnih stavb na deželi.

Isti je spretan in je že marsikaj v svoji zidarski stroki dovršil v popolno zadovoljnost.

Rad bi postal samostojen mojster za navadne stavbe na deželi, a ne more, ker skušnje ne more napraviti. V mestno obrtno šolo tudi v zimskem času ne more vstopiti radi pomanjkanja denaria in ker ima navadno že družino doma.

Da delati sme, oziroma kako stavbo prevzeti, naprosi daleč kje mojstra, ki da svoje ime. Mojstru je pa treba za to nekaj plačati, in za vsako pot, ko mojster pogleda na stavbišče, treba je zopet plačila.

In ti mojstri so večinoma pred sedajno postavo brez skušnje samostojni postali.

Kadar bodo pa ti mojstri izumrli, bo še edino v mestu mojstra biti.

Saj oni, ki so obrtno šolo dovršili in skušnje napravili, silijo le v mesto.

Tu se pokaže, da bi naj na deželi polajšali to zadevne postavne terjatve.

Kdor se zamore izkazati, da je sposoben za samostojnost svoje obrti, ker je že bil nekaj let delovodja in mu županstva in stranke, kjer je delal, pri-

znanje izrečeno, naj dobi mojstersko pravico za delo na deželi.

In slično se godi drugim obrtnikom-rokodelcem. Gospodje poslanci, izvoljeni na deželi, poznaite naše zadeve.

Kmečka zveza bi pač vstregla kmetom in obrtnikom in poslanci bi si zasluzili trajno hvaležnost, če bi izposlovali izdatne polajšave rokodelskim obrtnikom na deželi, ki želijo dobiti pravico za samostojnost.

Kaj je z vojsko?

Kaj se bo v Srbiji še skuhalo, tega pač nihče ne more z gotovostjo povedati. Enkrat je že položaj boljši, listi že kar prorokujejo, da ne bo vojske, kar naenkrat pa se zopet poslabša. Tako pa gre vedno naprej. Vendar pri tem ne more dolgo ostati. Skoro gotovo je, da bo prej ali slej prišlo do vojske.

V zadnji številki smo poročali, da je ruska vladala svetovala Srbiji, naj opusti svoje zahteve po teritorialni odškodnosti. Srbski ministrski svet je imel takoj zatem sejo, v kateri se je posvetoval, kaj naj na ta nasvet ukrepe. Da je nekaj ukrenil, je gotovo, a kaj, tega še sedaj ne vemo. Nekateri trdijo, da je sklenil, odpovedati se svojim zahtevam po teritorialni odškodnosti, drugi zopet, da se Srbija ne more odpovedati svojim zahtevam.

Nadalje zahteva Avstro-Ogrska od Srbije, naj se ž njo neposredno pogaja. Tega Srbija ne stori, ampak se vedno le skriva za hrbotom Rusije.

Očividno je, da hoče Srbija s svojim več nego žudnim ravnanjem celo stvar le zavleči, ker še sedaj za vojsko ni dovolj pripravljena. Upa tudi, da bo na ta način Avstria primorana jo sama napasti, kajti v tem slučaju bi se Rusija odločno postavila na stran Srbije in prišlo bi do splošne evropske vojske.

Da bodo naši čitatelji vedeli, kakšen je položaj, smo danes o celi zadevi zopet nekoliko natančneje poročali.

Vojne priprave.

Berlin, 4. marca. „Lokalanzeiger“ poroča iz Belgrada: Srbija se neprestano oborožuje. Belgradski kolodvor je prepunjen s strelivom za odpošiljanje v notranje dele dežele.

je tako težke noge, kot bi imelvinec na njih in misil je, da jih komaj pregiba.

Se le pri delu so se mu vrnila popolnoma moči, a tu je sklenil, se nikdar več udati Petru in niti požirek žganja več piti.

Prsa so se mu zopet oprostila, ko se je spomnil na Drvarja in veselil se je na večer, ko bo šel domov in ženi vsaj nekaj tolažbe lahko prinesel.

Naenkrat je zaslišal nekaj, kar ga je neprjetno zadelo — on sam ni vedel zakaj — kar se mu je kot kamen na prsi vleglo. Nastala je med delavci v tem oddelku velika razburjenost. Pa še le, ko ga je nekdo za roko prikel, se je zavedel. „Slišiš, Strnad“, mu je zaklical delavec Berlič, „kaj se je zgodilo?“ Drvarju so danes opoldne vkradli mošnjo z 200 krom. Zdaj pa treba usta odpreti in se braniti, da se ne bode reklo, da smo mi bili.“

Lukec ni bil malo preplašen, ko je to slišal. Saj je ravnokar s hvaležnostjo na gospoda Drvarja misil, in srce mu je bilo tako ginjeno, da je nehotno potipal po srcu, kot bi hotel utripanjem konec narediti.

A ni še roke odtegnil, ko jo je že Skuhač prikel. „Glejte“, je zakričal z odurnim glasom, kako hitro je zgrabil v oprnsi žep. Meni se zdi, da sem ga danes opoldne videl, ko je šel k Drvarju.“

Lukec je postal bleđ, v istem trenutku tudi ruidec od jeze črez te zlobne besede tega, ki se mu je prej s tako očividno prijaznostjo bližal. „Seveda sem bil pri njem“, je rekel Strnad s tresocim glasom, „pa jaz vendar ne bom . . . Dalje ni mogel govoriti, notranja razburjenost mu ni dopuščala.“

„No — saj bodemo videli“, se je rogal Skuhač in sunil nekaj bližajočih, da bi mu sledili.

Belgrad, 4. marca. Včeraj po noči so se vršile ob Savi vaje ob navzočnosti vojnega ministra Živkovića.

Belgrad, 4. marca. Pod savski most pri Belgradu so položili mine. Most lahko vsak lip požene v zrak. Tudi ob Donavi in Savi pod Belgradom so na vse strani položene mine, zavoljo donavskih monitorjev. VI. pešpolk, ki je bil zavzel postojanke nad Belgradom, je poslan v Sabac; njegove pozicije je zavzel XVIII. pešpolk. Ker je sklenjeno Belgrad braniti, zavzela je vojska višavo Čukarico in Viznjiške vrhove. Artillerija se nahaja na Banovem brdu, odkoder je najlažje preprečiti prehod avstrijske vojske čez Ciganlico. Na mobilizaciji donavskie in drinske divizije se pridno dela in so danes zbrani pod zastavo podčastniki 3. poziva. Četam, določenim, da vršijo podvojeno patruljno službo ob Donavi, Savi in Drini, so razdelili novo obleko sivozelene barve po zgledu evropskih uniform; tudi vsi častniki si morajo nemudoma nabaviti vojno obleko, da jih že nekaj korakov daleč ne bo mogoče razločevati od navadnih vojakov.

Belgrad, 4. marca. Včeraj je došlo na tukajšnji kolodvor veče število rezervistov, med temi jih je pripeljal samo vlak iz Niša 500. Oddali so se takoj vojaškim krdelom.

Nabiranje prostovoljev.

Ueskub, 5. marca. Srbija nabira med Albano in Turki prostovolje, ki jim obljublja 60 frankov in za vsak dan 2 franka. Turčija je zaukazala, da se morajo naborniki na meji prijeti.

Srbija se zanaša na velevlasti.

Petograds, 5. marca. Petogradska brzjavna agentura je zvedela iz zanesljivega vira, da je srbska vladala na predlog Rusije, naj mirno počaka na izid evropske konference, in da naj predvsem odneha od svoje zahteve glede teritorialne odškodnine, odgovorila, da Srbija ne namerava dati povoda za vojsko z Avstro-Ogrsko. Srbija tudi ne zahteva od Avstro-Ogr. teritorialnih, političnih ali gospodarskih odškodnin, temveč se popolnoma zanaša na modrost in pravčnost velesil. Srbska vladala namerava poslati velevlastim okrožnicu v tem smislu.

Stališče Srbije.

Belgrad, 6. marca. Poročila o stališču srbske vlade so si še vedno v protislovju. V poslaniških

„Le preiščite ga, mogoče najdete v njegovi sukni nekaj, kar mu ne bo povšč, če pride na dan.“

Lukec je hotel priti skajoče odvrniti, a Peter ni prej nehal, dokler ni ta segel v žep, da bi jih prepričal, da nima ničesar drugega ko svoj mošnjiček z denarjem, katerega mu je malo poprej podaril Drvar.

A ravno v tem trenutku, ko sta pristopila Drvar in delovodja, je nekaj padlo iz Strnadovega postranskega žepa na tla.

Peter se je hitro pripognil in zgrabil z divjo slastjo stvar in že, v prihodnjem trenutku jo je zmagalno vzdignil v zrak, bila je res Drvarjeva mošnja, kakor je gospod Drvar takoj sam potrdil.

Lukec je bil trd od osupljenosti. Obledel je in porudečil; vsled razburjenosti niti govoriti ni mogel.

Pa tudi gospod Drvar je le siloma govoril, kaj takšnega si o Strnadu ni misil. Kaj mu je pomagalo vso tajenje, dokazi so bili premočni. Njegove revne razmere, njegova prošnja za predplačilo pri Drvarju, odklonitev; vse je bilo proti njemu in hudobni jezik Skuhačev je te dokaze še spopolnjeval, da je bil ubogi Strnad kot tat onečaščen.

Vsek drugi, kakor Drvar, bi bil po takšni bridki izkušnji od strani delavca, ki mu je vedno dobro hotel, celo stvar naznani policiji, da bi hudobne kaznovala. A gospod Drvar tega ni storil, samo odpustil ga je iz službe, pa tudi ni hotel nobenega opravljanja slišati, ni več dvomil, da si je Strnad osvojil tujo last.

Tako je moral hudo obdolženi tovarno zapustiti in celo življenje ni vedel, kako je takrat domov prišel.

(Dalje prihodnjič.)

PODLISTEK.

Sedma zapoved.

Poslov. J. Z.

(Dalje.)

Malo minut pozneje se je pomešal med delavce na dvorišču, ki so ravno obedovali. Nekoliko strani od njih je sedel, kakor navadno. Lukec. Imel je kos kruha in sira pred seboj, ki ga je kaj slastno jedel; tolažljive besede delodajalca in njegova obljuha so ga popolnoma zopet vzidnile. Pa kakor pičen od strupenega mrčesa je odskočil, ko je slišal hripav glas Petra tesno zraven sebe: „Glej“, zahrope ta z odurno prijaznostjo, „h kruhu dobro dene požirek in posebno še k slanemu siru — tu imaš Lukec, pogrei se; mrzel veter piše in ravno začenja deževati.“

Pri teh besedah mu je ponudil tako prijazno svojo steklenico, kakor še nikdar poprej. Zato se je Lukec tudi malo odmaknil, ali Peter se mu je znova pridružil z odurnim smehom in mu še veliko prijaznejše ponudil steklenico, dokler je Lukec ni vzprejel, da bi se ga rešil; a ni se mogel sprijazniti s to pijačo in ni krivo sedil, ako je mislil, da se pri nekaterih požirkih mora človek upijaniti.

To se je pri njem tudi zgodilo. Nekaj požirkov, katere je storil na pritisk Petrov, ga je kmalu premagal in ker ni bil vajen pijači, ga je obdal nemir spanec.

Še le glas iz parnega roga, ki je klical delavce k delu, ga je vzbudil.

Kakor iz težkih sanj probujen, je skočil na noge, shranil ostanek kruha in sira v žep — a imel

krogih stoji na stališču, da je absolutno izključeno, da bi Srbija odnehala od teritorialnih zahtev in od avtonomije Bosne in Hercegovine. Vlada, ki bi kaj takega storila, bi izdala državo in bi ne bila niti osebna varnost takih mož zagotovljena. Da se je napočno tolmačilo, da srbska vlada odnehava, je vzrok v tem, ker je njen odgovor tako prijazen, kakor je v takih spomenicah objejano, in se je tako pri površnem pregledovanju odgovora prezroč marsikater drugo točko ter so tako nekateri pomotoma mislili, da se srbska vlada odpoveduje znamenim srbskim zahtevam.

Zemun, 6. marca. V Nišu je bil shod, katerega se je udeležilo 100 srbskih častnikov. Shod se izjavlja, da se mora v slučaju, ako velevlasti pritisnejo, da se mora Srbija odpovedati teritorialni odškodnini in avtonomiji Bosne in Hercegovine, zahtevati za Srbijo Sandžak. Turčija, da se mora kaznovati, ker da se je izdajalsko pogodila z Avstrijo.

Kaj je s konferenco?

Vprašanje konference stoji sedaj zopet v ospredju. K temu vprašanju piše „Kölnische Zeitung“: Avstrijo pred mednarodno sodišče povabiti je zelo nevarno. Prisiliti Avstrijo, da bi spremnila svoje mnenje, bi bilo edino mogoče s pomočjo vojne. Spopad med Avstrijo in Srbijo bi lahko povzročil vsevropsko nevarnost, ker bi najbrž kakšna druga vlada posegla v mesec. Vpraševati bi bila edino le Rusija, ki si pa ne upa vojne začeti, ker v trenutku ni nobenega tako spornega vprašanja med obema državama. Prvi pogoj, da se stvar mirno reši, je hladnokrvnost na obeh straneh. Najbrž bodo tudi časniki začeli bolj pomirjevalno pisati. Ne verjamemo, da bi kdo zahteval od Avstrije, kar bi ji škodilo na ugledu.

Petrograd, 6. marca. Turkaj se govori, da vztraja Avstrija na svojem stališču, da se srbsko vprašanje ne sme rešiti na evropski konferenci, temveč le po direktnih pogajanjih.

Nov predlog za konferenco.

Pariz, 7. marca. Kakor hitro poda Avstrija Srbiji spomenico, bodo velevlasti Avstriji predložile nov predlog. Na tej konferenci se bodo samo formalno aneksija Bosne naznani, pač pa bodo velevlasti preiskovale gospodarske koristi, ki se naj dovolijo Srbiji. Velevlasti se najbrž ne bodo pečale s vprašanjem, ki se tičejo samo Avstrije in Srbije, ker so še druge gospodarske koristi, ki se tičejo tudi vseh velevlasti. Pri končnem posvetovanju se bodo najbrž zahtevalo, da se opusti železnica Donava-Adrija in da dobi Saloniki prost uvoz.

Avstrija odklanja konferenco.

Pariz, 9. marca. Tukajšnji listi smatrajo misel, sklicati evropsko konferenco vkljub temu, da jo Anglija zopet priporoča, za pokopano. Avstro-ogrski poslanik v Parizu, grof Khevenhüller, je ministra zunanjih zadev Pichona obvestil, da Avstrija nikakor ne privoli v mednarodno konferenco.

Evropska konferanca.

Berolin, 10. marca. Avstrijski zunanjji minister Kehrenthal je dal tukajšnjemu uradu za zunanje zadave poročati, da je voljen splošna politična vprašanja predložiti konferenci, samo v popolnoma gospodarskih vprašanjih se hoče s Srbijo naravnost pogajati.

Avstria — Srbija.

Dunaj, dne 7. marca. Poslanik grof Forgach v Belgradu je dobil ukaz, naj srbsko vlado obvesti, da avstro-ogrsko vlado ni v položaju, da bi mogla parlamentarnim potom rešiti trgovinsko pogodbo s Srbijo. Nadalje naj poslanik vpraša srbsko vlado, ako je voljna živeti z Avstro-Ogrsko v odnosajih dobrega soseda ali ne. V slučaju povoljnega odgovora, je Avstro-Ogrska pripravljena stopiti v pogajanja s Srbijo glede ureditve trgovinskih in gospodarskih vprašanj.

Utit Forgachovega poročila v Belgradu.

Belgrad, 8. marca. Poročilo, da sta avstrijska in ogrska vlada sklenile, da ne predložite zbornica ma trgovinske pogodbe, je povzročilo v krogih srbskih trgovcev neugoden utis. V političnih krogih je veste o sklepih avstro-ogrsko vlade povečala zlovilje nasproti Avstro-Ogrski. V teh krogih sodijo o tem sklepih, da ima Avstro-Ogrska namen, da zavede evropsko javno mnenje in da srbskim trgovcem povoda, da pritiskajo na srbsko vlado v smeri, naj bi ista v gospodarskem interesu dežele popustila v vprašanjih politične narave, zlasti v aneksijskem vprašanju. Ta način je pa zgrešen, kajti narodno misleči trgovci se temu uprejo. Od druge strani so izkušta nedavno končana, skoraj trikleta trajajoče carinske vojne z Avstro-Ogrsko so odprle srbskemu prebivalstvu oči, da zamore Srbija brez nevarnosti za svoje gospodarsko življenje voditi carinsko vojno z Avstro-Ogrsko. Radi tega izpodleti storjeni korak Avstro-Ogrske.

Seje srbskega ministrskega sveta.

Kolin, 7. marca. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Belgrada: Vsak dan se vršijo seje ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom. Posvetujejo se baje o političnem položaju in o predlogah, ki se bodo v

tem oziru predložila skupščini, da se odstrani negotovost o stališču Srbije. Znano je, da skuša kralj uplivati na vlado, da bi se ozirala na želje velevlasti glede miru. Dozdaj se še ni mogel najti način predloga, ki se naj predloži skupščini. Odločilni trenutek se vedno bolj bliža in ž njim obenem potreba, da Srbija pove, kaj hoče storiti.

Nevarni spopadi na bosanski meji.

Zvornik, 9. marca. Na Drini se opaža mnogo srbskih patrulj. Ogleduhi naznajajo, da se zbirajo večje srbske čete v smeri Valjevo-Krupanj.

Zvornik, 9. marca. Iz še nepojasnjene vzroke je izbruhnil požar v piganskem predmestju Zvornika. C. kr. čete so ga kmalu pogasile. Zapadel je sneg. Na srbskem obrežju se pojavljajo roparske čete, oborožene z dobrimi puškami.

Zvornik, 9. marca. 4 kilometre južno od Zvornika so na potu v Drinaco Srbi streljali na avstrijsko infanterijsko patruljo. Patrulja je odgovorila s 30 streli. Od Avstrijev ni bil nihče ranjen, pač pa je padel en Srb. Iz Sarajeva se ta vest urađno polnopoma potrijrje.

Novi srbski vojni kredit.

Kolin, 9. marca. Iz Belgrada poroča „Kölner Ztg.“, da je finančni odsek skupščine sklenil povišati proračun vojnega ministra za 15 milijonov dinarjev. V to svrhu se bo naložila 30% naklada na davke.

Odgovor Srbije še le pride.

Dunaj, 10. marca. Danes konečno priznavajo, da se na ruske predloge še vedno ni odgovorilo. — „Neue Freie Presse“ poroča iz Belgrada: Zunanji minister Milovanovič je naznani ruskemu poslaniku Sergejevu samo načrt srbskega odgovora, ker se želi srbski kabinet z Rusijo o besedilu srbske spomilice sporazumeti, prečno se to urađno naznani.

Politični ogled.

— Deželnozborske volitve razpisuje petkovna uradna „Grazer Zeitung“. Razglas je z dne 28. februarja. Zato bodo imeli v splošni skupini vsi tisti volilni pravico, ki so 28. februarja že eno leto v enem in ātem kraju prebivali in ki so 24. februarja že 24 let starci. Volilni dnevi so slednici: 7. maja splošna skupina (ožje volitve 14. maja); kmečke občine 17. maja (ožje volitve 22. maja, event. 27. maja; pri dveh mandatih so namreč mogoče dvojne ožje volitve); 24. maja trgi in mesta (ožje volitve 28. maja in 2. junija). Veleposetivo in trgobrtni zbornici ne prisjeta za nas v poštev.

Mala politična nazvanila.

Dne 4. marca: Hrvaškega bana Raucha je sprejel cesar v avdijenci. Ban Rauch mu je poročal o položaju na Hrvaškem in trdil, da so se razmere zboljšale in da bode v doglednem času popolen red v deželi. — Lahi nameravajo svoje čete pomnožiti do vojnega stanja. — V Solunu je bil 1. tega meseca umorjen eden najuglednejših bolgarskih vodij v Makedoniji, Simeonov. Umor se je izvršil pri belem dnevu, vendar storilcev niso vjeli. — Turški zunanjji minister Rifaat-paša se je predvčerajšnjim popoldne odpeljal v Petrograd.

Dne 5. marca: Belgrajski uradni list objavlja kraljev ukaz glede pomilovanja vseh političnih zločincev. — Srbskemu odboru za narodno obrambo so poslali v Ameriki živeči Srbi dosedaj 57.000 dolarjev za vojni sklad. — Nadvojvoda Franc Ferdinand je odpotoval predvčerajšnjim iz Solnograde na Dunaj. — Cesar je sankcionalir postavo glede bolniškega zavarovanja delavcev za Bosno in Hercegovino.

Dne 6. marca: Poljski minister-rojak je spopadil predsedstvu državnega zbora, da odlaga svoj državnozborski mandat. — Na zagrebški brzjavni postaji vrše najstrožjo cenzuro nad brzjavkami. — V Belgrad je došel japonski princ Kuni. Kralj Peter ga je sprejel v avdijenci.

Dne 7. marca: V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je stališče čeških ministrov dr. Žačeka in dr. Brafa zelo omajano. Oba v kratek odstopita, kdr je njuno vztrajanje v Slovanom sovražnem ministrstvu v kričedem protislovju z javnim mnenjem med češkim narodom. — Praški župan dr. Groš je bil včeraj zopet izvoljen za praškega župana. — Petograška bolgarska diplomska agencija ima od 1. t. m. napis: „Kraljevsko poslanstvo Bolgarije“. Rusija je torej priznala bolgarsko kraljevino. — Srbska vlada je prepovedala izvoz zrnja proti Solunu.

Dne 8. marca: Na Vaclavem trgu v Pragi je prišlo včeraj zopet do spopadov med češkimi dijaki in nemškimi burši. Policija je peš in na konjih razpršila Čehe in spremila burše v nemški dom. — Ogrski trgovinski minister Košut je hudo obolel na revmatizmu. — V Italiji se vršijo državnozborske volitve. Dosedaj je izvoljenih 211 pristašev ministrstva, 34 konstitucionalnih opozicionarjev, 31 socialistov, 8 katolikov, 23 radikalcev, 17 republikancev; ožjih volilcev je treba 41. — V vojem ministrstvu na Dunaju se je vršila seja, na kateri se je določil železniški red za slučaj vojske.

Dne 9. marca: Amerikanski poslanik na Dunaju, Francis, je podal ostavko. — Današnji načrbeni list za c. kr. armado ima cesarjevo pismo, v katerem cesar odpušča iz službe poveljnika 1. vojnega zbora in poveljujočega generala v Sarajevu in šefa bosanske deželne vlade pl. Windsor. Za njegovega naslednika je imenovan poveljnik v Zadru Marijan Varešanin pl. Vares. — V Perziji traja še vedno revolucija.

Razne novice.

Imenovanja. Pravni praktikant Anton Stuhel pri dež. sodniji v Gradcu, Alojzij Nendl pri okrajnem sodišču v Celju in Emil Url pri okrajnem sodišču v Mariboru so imenovani za avskultante.

Prestavljen je iz Gradca v Celje c. kr. avskultant dr. Adolf Lenard.

* Iz Šole. Za nadučitelja na ljudski šoli v Kozjem je nastavljen nadučitelj v Blanci, Ivan Krajnik, v Gornjo Ponikvo pride učitelj Anton Nerat v Šoštanju. Stalni so postali na ljudski šoli pri Št. Lovrencu v Slovenskih goricah tamošnja učiteljska suplentinja Frančiška Bratanič, na ljudski šoli pri Št. Vidu pri Ptuju tamošnja začasnica učiteljica Ana Bezlak, na ljudski šoli v Vojsniku tamošnji začasnici učitelji Avgust Drobnič, na ljudski šoli v Laškem (trg) stalna učiteljica v Lehnu, Ana Klein.

* Mesto stalne učiteljice je razpisano na trirazredni ljudski šoli v Svičini, p. Gor. Sv. Kungota. Prošnje do konca tega meseca. — Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah namestniškega svetnika Marija grofa Attemska, kateri si je v dobi njegovega sedemletnega delovanja kot vodja tega urada znal pridobiti v redki meri simpatije prebivalstva, imenovale radi njegovih zaslug za te občine častnim občanom.

* Opazujmo na obmejni kolek. Nobene poštne pošiljate ne odpoljite, dokler niste na njego prilepili kolek: Obmejnem bratom v pomoč.

* Vrste S. K. S. Z. so se zopet pomnožile za dve društvi. Pristopile ste namreč: „Bralno društvo na Ljubnem v Sav. dolini“ in „Kmetijsko bralno društvo v Grizah“.

* S. K. S. Z. Socijalnih tečajev je bilo v letošnjem zimskem času 8, ki so se vsi lepo obnesli. V več krajih so prosili, da naj „Zvez“ priredi še take tečaje. Za letošnjo zimo to ni več mogoče, iz več razlogov. Govorilo se je tudi o tečaju za telovadbo, ki bi pa se naj priredil v poletnem času. Za našo mlado telovadno gibanje bi bil velikega pomena. V centralno knjižnico se nakupi večje število mladeničkih knjig. Dvem društvom se dovoli podpora v knjigah.

* Mladenči! Opozorite svoje tovariše na mladenički sestanki, ki bo dne 25. marca v Mariboru. Kdo bi bil res zadržan, pa naj pošlje pismeno svoje želje in nasvete glede naše mladeničke organizacije. Na svidenje!

* Kompromis za deželnozborske volitve pripravljajo na čuden, prav liberalen način. O tem so nas zopet prepričali shodi Narodne stranke zadnje nedelje. Na nekaterih shodih so zastopniki Nar. stranke kar izjavili, da bo stranka po vseh okrajih postavila svoje kandidate, in pozvali poslušalce, naj volijo te kandidate, ne pa one Kmečke zveze. Lepa priprava za kompromis! — Kdo torej onemogočuje kompromis?

* Kmetje ne znajo mislit. Taki in enaki pokloni so se kmetom delati na shodu Narodne stranke v Rušah. Govornik Narodne stranke se je zaletaval v pristaše Kmečke zveze — in teh je vendar ogromna večina na Spodnjem Štajerskem — češ, da ne znajo mislit; če Korošec reče: tako je, pravijo vsi: tako je. Kmetje ne vejo, kaj dela. Kmetje vedno snejo svojo besedo. Kakor se vidi, narodni strankari nimajo posebnega spoštovanja do štajerskega slovenskega kmeta in ne cenijo visoko njegovih duševnih moči in naravnih lastnosti. Slovenski kmetje, zapomnite si to! In ko bodo za časa volitev liberalni agitatorji prišli k vam ter vas bodo vabili s sladkimi besedami, takrat pokažite, da znate mislit, takrat jim pokažite duri in sami se še tesnejše oklene svoje Kmečke stranke!

* Za napad in hudobno zasramovanje v „Narodnem Listu“ pošilja g. Vid Habjančič v Veličanski Kmečki zvezi 4 K in obljubi pri bližnji priložnosti poslati tudi tiste krone, ki jih dopisnik „Nar. List“ dolgajne bivšemu službu „Narodnega Doma“ v Mariboru. Da se dolg izterja, je že preskrbljeno.

* Brez laži liberalci niso srečni. V „Narodnem Dnevniku“ poročajo, da se je shod Narodne stranke v Rušah obnesel in da je bilo okoli 150 udeležencev. Oboje je velikanska laž. Naš poročevalec je štel udeležence in jih je našel komaj nekaj nad 40. Do 150 jih je torej še precej manjkal. Toda to liberalce nič ne moti. Za liberalce je lagati tudi svobodno.

* **K letosnjim** vojaškim vajam bo počenši z aprili, poklicanih 4900 rezervnih častnikov in 278.000 mož in sicer 246 tisoč od pehote, 8400 od konjenice, 9400 od artilerije. Tako bo mirovno prezenčeno stanje od aprila do avgusta tako visoko.

* **20. september** v liberalni luči. Liberalni "Nas List" v Ljubljani tako-le poveljuje "uspehe" 20. septembra: "Slovensko dopisovanje je sklenil zahtevati ljubljanski občinski svet od državnih oblasti tudi v prenešenem delokrogu, torej v stvareh, ki tičejo mestni magistrat kot politično oblast prve instance. S 1. februarjem je pričel magistrat izdajati ljudi samoslovenske razglase, ravnajoč se po zgledu nemških zavstopov v Celju in drugih mestih, kjer imamo Slovensci lepe manjštine. — Nove ulične samoslovenske tablice so tudi začeli nabiljati in zdaj še le bo imela Ljubljana samoslovensko lico. Vse to je učinil 20. september, in če "Slovenec" še tako omalovažuje septemberne dogodke." — Tako liberalci! Torej treba je bilo, da je po nedostrem prelil kri mladenič-dijak našega mišljenja, treba je bilo, da je poleg njega ubogi Lunder moral pasti — še le potem se je spomnil mestni magistrat svoje narodne dolžnosti, na katere so ga opozarjali že leta in leta naši listi. Brez človeških žrtev se samo ni moglo tako visoko povspeti liberalno "vseslovarstvo". Tako nam priča "Nas List". Že pred 20. septembrom so imeli naši zavodi v Ljubljani samoslovenske napise. Hribarjevi "Kreditni banki" je morala zamazati dvojezični napis še le slovenska kri. Ali bi takih "vspehov" res ne bilo mogoče doseči brez prelivanja krvi? Pošteno sodi o septemberih dogodkih ljubljanski "Jež", ki pravi, "da z upitjem se ni doseglo druzega, kakor da smo dobili en šnops, ki se mu pravi "Triglav", v slovenske roke."

Hochenburger na delu? K temu suho dejstvo! Pred tednom je posalo okr. sod. v Šoštanju občinsku uradu St. Andraž nad Polzelo nemški akt v rešitev. Občinski urad, kateri vsled enoglasnega sklepa, ki se je naznani c. kr. okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradec, uraduje izključno le slovenski, je vrnil dolični akt nerešen. Kaj se zgodi? C. kr. okrajno sodišče Šoštanjsko je posalo akt c. kr. okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradec in isto vpošlje nemški dopis občinskemu uradu ter mu "ukaže", sklicujoč se na par. 19., glasom katerega sta oba deželnna jezika v polni veljavni — ga takoj rešiti! Občina popolnoma slovenska, občinski odborniki trdi Slovenci, sploh v celi župniji razven župnika in učitelja niti eden ni zmožen nemškega jezika — in taki občini se pošiljajo nemški dopisi in se oblastno zapoveduje, jih reševati. Gospoda pri glavarstvu in sodišču, povejte nam, kako? Naj li leta občinski predstojnik od Poncija do Pilata z nemškim dopisom, da se mu raztolmači, ali naj ima in plačuje še prestavljača za vaše nemške dopise? Sklicujete se na par. 19! Ni li isti tudi veljaven za vas! Morda je pa res Hochenburger na delu!

* **Poštni promet z Rusijo.** Od 14. novembra t. l. bo v poštnem prometu z Rusijo dovoljeno tudi poštno povzetje in sicer do 1000 K (v prometu iz Rusije do 400 rublov). Povzetina za zavoje v Rusijo bo znašala 5 v za vsaki dve kroni povzetne vsote, najmanj pa 20 v. Ime in naslov pošiljatelja mora biti na zavodu in na odrezku spremnice natančno označeno. V Rusiji znaša rok za odjemanje zavojev, ki pridejo po poštnem povzetju, 14 dni, od dneva, ko se je prejemnika obvestilo.

* Za "Obmejno Slovenec": Hubertus I. K.

* Za Draštveni Dom v St. Iiju: Dr. Karl Vrstešek 5 K, Neimann 1 K.

* Za S. K. Z.: Aljz Grčnik, župnik Reka 17 K, pri ženitovanju Šimona Dvoršak v Jurovski vesi pri Pturski gori je nabral po licitaciji smočki ženin oči Franc Dvoršak 4 K za Kmečko zvezo. Rodoljubi, posmehnite se! Goltuik Jože v Nazarju 19 K 85 v; č. g. župnik Gartner na Planini 2 K.

govor je bilo samo psovanje čez Kmečko zvezo, dr. Korošca, Slov. Gosp. in zopet obratno čez Slov. Gospodarja, Pišeka, dr. Korošca in Kmečko zvezo. Pametnega ni povedal prav nič! Našim ljudem se je ga bilo tako psovanje. Ta govor je pokazal, da so postali celjski voditelji liberalne Narodne stranke že popolnoma zmešani vsled strahu pred Kmečko zvezo, in da že ne vejo nič več pametnega govoriti, ampak samo psovati. Nadalje pa kaže ta neolikan govor liberalnega doktorja, kako hinavška je liberalna stranka. Na eni strani ponujajo K. Z. kompromis, na drugi strani pa njo in njene pristaše tako grdo napadajo.

m **Pri Sv. Lovrencu** nad Mariborom je odbor Kmečkega bralnega društva v svoji seji dne 28. februarja odpovedati leposloven list "Slovan", ker je v njem nesrečni odpadnik, duhovnik A. Ašker obelodanil silno bogokletno in pohujšljivo pesem. Ker stoji društvo na versko-narodni, nikakor pa ne na brezversko-svobodomiseln podlagi, zato noče in ne sme naročati in plačevati veri sovražnih časopisov. Posnemanja vredno!

m **St. Iij** v Slov. goricah. Na Joželovo se bo pri St. Iiju ponovila že pred leti ustanovljena mladenična zveza. Dekleta nam dosedaj v tem oziru prednjačijo, toda skrbeti moramo, da to ne bo dolgo. — Združimo se vsi v "Mladenički zvezzi" in je zato vsak vrl mladenič in prijatelj našega gibanja na ta ustanovni shod najprije vabjen.

m **St. Iij** v Slov. goricah. Naša, na Svečnico prerojena "Dekliška zveza" je imela zadnjo nedeljo že svoj drugi shod. Udeležilo se je tega shoda 34 same vrlih mladenč. Shod je otvorila in pozdravila načrtoče sestrice voditeljica "Zvezze", Micka Krenova. Govorile so Žofka Šalijeva, M. Golob, z lepimi deklamacijami pa so nas razveselile Trezika Hamer, Trezika Pec, Pepica Kermovc in Lizika Pešl. Mladinke, držite se besed Trezike Pee: "Sestre v kolo se vstopimo" ter se vse oklenite "Dekliške zvezze". Združujmo in izobražujmo se!

St. Iij v Slov. goricah. Onemu "radikalnemu narodnjaku", ki me ljubko napada v "Narodnem Dnevniku", ne odgovarjam na njagovo kolobocijo! Na ljudi, ki pridao zahajajo v kobačo Südmarkino in tam "plodenosno" in "radikalno" delujejo za rešitev St. Iija s tem, da praznijo s "Heil"-klici kozarce, na take sorte ljudi je pa res borne liberalno celjsko dete lahko pónosno. — O dvomiljivih značajih pa najraje povpraša pri tistih "narodnih radikalcih", ki svojo last ponujajo Südmarki na prodaj. Sicer pa če me tak liberalni siromaček tudi desetkrat zdela, še bom tudi v bodoče dobro spaval in se ne bom zmenil za take velekulture proizvode! — Fr. Žebot.

m **St. Iij** v Sl. gor. Iz katoliške cerkve sta k protestantizmu prestopila načebnini sinček in hčerka prejšnjega šentiljskega župana Fišerederja. Za takimi suhimi vejami pač nihče ne bo žaloval. Ko bi vsi šentiljski Südmarkovci tako storili, bi vsaj se našmu katoliškemu ljudstvu odprle oči, kakšni so naši "prijatelji".

m **Sv. Jurij** v Slov. goricah. Občinski urad v Jurjevskem dolu je v svoji odborovi seji dne 28. svečana t. l. vsled nebrojnih zaslug imenoval velecenjenega gosp. Fr. Wella, načelnika okrajnega zavoda ter veleposestnika v Žičah, svojim častnim občanom. Čestitamo!

m **Sv. Trojica** v Slov. goricah. Tu je zares prav čudno. Povsod okoli nas se jasni, a v sredini Slov. goric pa vse spi. Kako to? Povsod okoli nas se letos vršijo občinske volitve — a pri nas vse spi mirno zimsko spanje. No gospod predstojnik in kompanija! ali se ne boste prebušili — saj vam je dobra že lansko leto potekla? Ali mar hočete kar tako, meni nič, tebi nič, naprej vladati? Saj imajo še drugi ljudje pri tej reči tudi odločilno besedo? Menda ja nismo na Turškem, kjer paše delajo, kar hočejo! Huda zima je pač letos in marsikateri se boji za svojo setev, da ne bode žel, kjer je sejal. 'Ali je ta strah tudi pri vas zavoljo občinske njive?

m **Spodnji Gasteraj.** Občinske volitve so se izvrstile. Kako se kaž počutite, g. Koser? Mislimo, da ne posebno dobro. Vi ste upali na popolno zmago. Naši volilci niso dobili niti zadnji dan pred volitvijo ne legitimacij ne glasovnic, dasi postava zahteva, da se mora to storiti vsaj tri dni pred volitvijo. Govorilo se je, da naša pooblastila ne bodo nič veljala, kdor bo proti, ta sploh ne bo smel voliti itd. Toda načrte o volitvenih dogodkih bomo govorili prihodnjič. Odkrili bomo čudovito postopanje možakov, ki so sedeli v volilni komisiji, ki se toliko zavedajo postave v volilnega reda, kolikor se razume zajec na bočen. Ti udje volilne komisije so bili: Senekovič Andrej, Legat Janez, Geisler Jožef, Majcenič Jurij in Župan Koser. Najraje bi bili odklonili vse naše volilce. Ne rečemo dvakrat, če bi se to ne bilo zgodilo; kajti komisija kot taka je vendarle odločilna. Da pa bi to bilo protipostavno, se razume samoobsebi. Tako so modri možaki obračali, volilni komisar pa, ki je nenadoma stopil med nje, je obrnil. V tretjem razredu smo podlegli s par glasovi, v drugem popolnoma prodrl, v prvem smo dobili enega odbornika po žrebu, enega so nam pa nasprotniki sami volili. Hvala lepa! To pa rečemo: spodnjegasterajski občinski hlev je tako pomenet, da o kaj takem župan niti sanjal ni. In to pa je bilo že dolgo potrebno. In vsled tega smo začovljni, če je tudi g. Koser, ne vemo. Kajti gotovo si bo moral trdno mašiti ušesa, ko

bo brila ostra burja v novem občinskem odboru. Dobro se počutite g. Koser med novimi možmi, ko vam bodo govorili bridko resnico, katere se tako bojite.

m **Spodnji Gasteraj.** Pri občinskih volitvah, dne 26. svečana je mrzla sapa pobrala vse prejšnje župane adjutante najnižje in višje kategorije šest po številu. Sicer je propadla cela komisija razun župana. Najbolj sta presenečena Legat in Geisler. Prvi je že misli izdajati "viehpose", ker je on baje edini v Gasteraju "kundig im Rechtschreben", in njemu edinemu ni treba glave v "lehen" dati. Drugi je že sanjal, kako prijetno se bo zibati na županskem stolu. Nesrečni Gasterajčani, zakaj pa ste ju pozabili voliti. Vidite, Legat je vedno volil samega sebe, tudi s pooblastilom v 1. razredu, in tako je nam pripomogel do žrebanja, kjer smo "gvinili" mi. In Geisler pa je moral imeti to nečuvano smolo, da je zadel pri žrebu našega moža. Obenem se pri tej priliki lepo zahvalimo, a jima priporočimo, da si ne jemljeta preveč k srcu tega, da je šel njuin up po vodi.

m **Marija Snežna** na Velki. Milo je raznjanjal zvon župnijske cerkve dne 14. svečana t. l. pretužno vest, da je bridka smrt pretrgala nit življenja pridni in dobrinici Mariji Pezdiček, v šestdeset letu njenega žemeljskega potovanja. Pokojna je bila marljiva soproga svojemu možu, blaga mati svojim otrokom, dobrotljiva vsakemu revežu, katerim je povsod delila darove. Zato pa je bilo tudi rosno vsako oko, ko so domači preč. gosp. župnik govorili pri odprttem grobu v pričo neštete množice ljudi, njej zadnje besede v slovo. N. p. v m.!

m **Slov. Bistrica.** Žrtev alkohola. Dne 8. t. m. so pili v neki tukajšnji gostilni v Šolski ulici kmetje Pohorja, med njimi je bila tudi žena Terezija Legat. En kmet reče, da se gre staviti, da ne more Terezija Legat spiti 1 liter žganja v 5 minutah. Ž na je bila zadovoljna s stavo in je res izpila liter žganja. Takej nato pa se je zgradila na tla. Spravili so jo v bolnišnico, kjer je četrt ure umrla.

m **Slov. Bistrica.** Notar Vistaler v svoji vsememški zagrizenosti hoče v Slov. Bistrici hujše govoriti kakor kje na Turškem kak turški paša s tremi konjskimi repi. Kjer le more, pokaže svoje sovraščdo do Slovencev, čeravno je v c. kr. avstrijski službi in od slovenskega ljudstva živi. Nedavno je napadel učitelja nemške šole, ki je tupatam šel v gostilno g. Založnika, češ: "Učitelji nemške šole niso za to tu, da bi podpirali slovenske gostilne." To imate zdaj! Zdaj bote morali ljubi Nemci in nemškutarji, vprašati c. kr. notarja, v katero gostilno smete zahajati. Pogruntajo jo pa g. Vistaler! Zdaj še samo pričakujemo, da izda g. Vistaler oklic na slovensko ljudstvo iz okolice, v katerem bo Slovence poučil, da slovensko ljudstvo ni za to tu, da podpira nemškutarje, gostilne, trgovine, obrtnike, da torej naj ne zahaja več k Stigerju, Krautdorferju, Grilu, Wreggu i. t. d., da naj se ogiblje njegove pisarne, ker to vendar ne gre, da bi slovensko ljudstvo podpiralo tiste, ki to ljudstvo iz dna srca sovraži. Ko bomo zaledali ta vaš razglas na Slovence, g. c. kr. notar, bomo spoznali, da ste dosledni!

m **Laporje.** Naša posojilnica se prav lepo razvija ter dobiva vedno več zaupanja med nami. Ako ravno še le nekaj čez pol leta obstoji, ima vendar že okoli 50.000 K prometa, za naše razmere prav lepa svota. Oklenimo se vsi domačega zavoda, da bomo kmetje tudi v tem oziru stali na svojih nogah ter tudi v denarnih stvareh postali neodvisni od drugih.

m **Laporje.** Občni zbor bralnega društva, ki se je vršil zadnjo nedeljo v starri Šoli, je bil zelo dobro obiskan. Posebno v velikem številu so se ga vdeležili mladeniči in dekleta. Otvoril je občni zbor predsednik g. Al. Sagaj, pozdravil navzoče ter povdarjal trojni značaj društva: katoliški, naroden in izobraževalen. Nato je podal tajnik g. Pivec poročilo o delovanju društva v minulem letu. Posebno vesel dogodek v preteklem letu je bil ustanovitev mladeničke zveze. Knjižničar je poročal, da se je prebral nad 600 knjig in da je knjižnica založena tudi z najnovejšimi knjigami. Tudi poročilo blagajnika je pravprav zadovoljivo. Odbor, ki je bil na to izvoljen, bo gotovo skrbel za lep razvitek društva tudi v bodočem letu. Nato je govoril odposlanec S. K. S. Z. iz Marbiora, mladenič Šut, ki je govoril o pomenu izobraževalnih društev, dolžnostih članov do društva ter o dobrem in slabem berilu. Govorila sta še gosp. Pirš, ki je navzočim, posebno mladini polagal zlate nauke na srce in mladenič Uršič. Nato je g. predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor in prepustil zabavni del pevskemu zboru, ki dela res čast svojemu vodju. Leporski mladini pa: Le korajno naprek; naj vas ne zmoti nobena beseda iz nasprotnih vrst.

Mariborski okraj.

p Staroliberalna stranka se je ustanovila v nedeljo, dne 7. t. m. v Ptiju. Shodu, ki se je vršil v Narodnem domu, je predsedoval dr. Jurtela. Polovico navzočih je bilo pristašev K. Z., ki so prišli iz radovodnosti. Dr. Ploj je razkladal program stranke "zdrženih štajerskih Slovencev". Cel program je tudi "zdržen" iz programov različnih strank. Nadučitelj Pesek je govoril o zvišanju učiteljskih plač. Govorila sta tudi dr. Rosina iz Maribora in uskok K. Z. Zemlič. Nato se je ustanovila nova stranka, ki

Mariborski okraj.

m **Pri Sv. Magdaleni** v Mariboru so se trije odpadniki zopet vrnili v sv. kat. cerkev — meseca februarja.

m **Duhovske vaje** se bodo pri Sv. Magdaleni v Mariboru opravljale od 24. do 28. sušca 1909; začetek 24. sušca zvečer ob 6. uri, začetna pridiga, in 28. sušca ob pol 3. uri skeplni govor.

m **Selnica** ob Dravi. V nedeljo, dne 28. svečana je imela naša Mladenička zveza v gostilni g. Golobu občni zbor. V odbor so izvoljeni: predsednik Fr. Timer, podpredsednik Jožef Strnad, tajnik Janez Muršič, blagajnik Jakob Golob, knjižničar Makso Strnad. Zveza je štela do sedaj 32 članov, ki so prečitali 65 knjig. Le vrlo naprej!

m **Ruše.** Shod, ki ga je priredila pri nas v nedeljo, dne 7. t. m. liberalna Narodna stranka, je bil silno klaveren. Saj je že itak znano, da so shodi naših liberalcev klavereni, toda da bode shod v Rušah, katere imenujejo naši liberalci "liberalne Ruše", tako klaver, to kaže, da nima stranka zunaj na deželi nobenega vpliva več. Ko bi ne bili liberalci prigrali nekaj svojih ljudi iz Maribora in Celja, ki so imeli naloge ploskati, bi sploh ne bilo nič liberalcev na shodu, razun govornikov. Vsega skupaj je bilo kakih 40 ljudi in od teh najmanj polovica naših. Predsedoval je shodu propadli kandidat liberalcev Viktor Glaser. Prvi je govoril dr. Serneec iz Maribora. Cel njegov

naj bi posredovala med „Kmečko zvezo“ in „Narodno stranko“. V odboru posredovalne stranke so bili izvoljeni dr. Jurtela, hofrat dr. Ploj, župan Raušl iz Sredisca, posestnik Pohl od Sv. Tomaža in radenski Zemljic.

p Na shodu staroliberalcev na Ptaju v nedeljo, dne 7. t. m. je dr. Jurtela med dr. poudarjal, da je zborovanje sicer saupno, da pa imajo tudi druge stranke pristop k njemu. Tako se je govorilo, delalo pa drugače, ko je ljubeznjivi dr. Kozina izrinil poročevalca „Straže“. Živijo sloga (pa samo na papirju in za zaprtimi vrati)!

Ptuj. Delo Prekoršeka za Narodno stranko se že pozna. Naša ženska podružnica Ciril-Metodove družbe je pristopila k Peskovim liberalnim Zvezam liberalnih društv. Toraj ni dovolj centrala v Ljubljani, podružnice še pristopajo k drugim liberalnim društvom. In potem še naj mi delamo za Ciril-Metodovo družbo, koje podružnice se postavljajo v bojno vrsto proti nam.

p Ptajska okolica. V samostanski in župni cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptaju se je sedaj že četrto-krat obhajal sv. misijon, kar pomnilo starejši župljanji. Udeležba je bila veličastna in mnogoštevilna. Prišli so tudi iz sosednih župnij poslušati krasnega pridig. Misijonarji so krasno in jedrnatno razlagali verske resnice, posebno stanoske nauke. Obhajanih je bilo okoli 6000. V nedeljo, dne 7. marca popoldne po sklepni pridigi so tudi ptujski prošt vlč. g. Jožef Flek, blagoslovili sv. misijonski križ.

p Sv. Urban pri Ptaju. Podpisani izjavlja, da ni z dopisi „Sv. Urban pri Ptaju“ v zadnji št. „Sl. Gospodarja“ od 5. t. m. vi nobeni zvezi, kar lahko uredništvo potrdi. — Mih. Horvat, Sv. Urban pri Ptaju. — Pristavek uredništva: Potrjujemo, da omenjenih dopisov nismo dobili od g. Mih. Horvata in da jih on tudi pisal ni.

p Sv. Urban pri Ptaju. Naš poštar hoče doseganjega, občezanesljivega, nepristranskega pismomonaša odpustiti, ker si je ta upal višjo, upravičeno plačo zahtevati in ker noče po receptu g. poštarja trobiti popolnoma v nemškutarski rog. Pismomonaša ima namreč za celodnevno, trudopolno hojo borne krono 16 vin., čeprav c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu črez 2 kroni določi.

p St. Janž na Drav. polju. Tukaj se nekaj kuha. Pa imamo tudi upanje, da se bo kaj dobrega skuhalo. — Tukaj pri nas je že obstal tamburaški zbor, ki se je marljivo vadil. Pa jih je nekaj teh fantov veter odnesel, tega na eno stran, onega na drugo stran; tako je cela reč zaspala. Zdaj so se pa zopet zagrozili, da bodo ustanovili nov in številnejši zbor. Prav tako! Želimo jim prav obilega vspeha! Na delo tedaj, fantje! Korajža velja!

p St. Janž na Drav. polju. Mi se gibljemo, mi mladi — in gremo naprej! — V jeseni, meseca septembra lanskega leta, nas je bilo še neznavno število pri Kat. slov. izobraževalnem društvu, komaj okoli 30 članov. Sedaj pa nas je že precej nad poldrugoto sto. Ali ni to nič? — Knjig se je prebralo od oktobra lanskega leta do zdaj nad 600. Potem pa naj kdo reče, da naša mladina ne čita rada! Če pa ob nedeljah ob določeni uri pride v našo društveno sobo, bodete videli, kako živalno je tukaj! Ednajst časnikov imamo, pa se kar trgajo za nje. Pripravlja pa se našim društvenikom nekaj posebnega, kar pa še zdaj ne sme na dan. Ko se bo pa vresničilo, bodete gotovo zvedeli o tem.

p St. Janž na Drav. polju. Splošna načela je, da se bo kmalu, morda še letos, uresničila vroča želja našim starišem, da bodo namreč imeli njihovi šolarji zopet prejšnje počitnice. Treba je, da to sklenejo v svojih sejah občinski odbor, krajni šolski svet in učiteljski zbor. Kakor se čuje, se bode to v kratkem zgodilo. Naj bi se pa potem tudi že letos šolsko leto podaljšalo, pa ne, da bi imeli kar 3½ meseca počitnic. To bi bilo pač malo preveč!

p St. Janž na Drav. polju. Ponosni smo lahko na svojo posojilnico. Ne posluje še eno leto, pa imamo že prometa nad poldrugo sto tisoč kron. To je že nekaj.

p St. Janž na Drav. polju. Vaš dopisnik je v zadnji številki Slov. Gospodarja omenjal potrebo pošte, namreč samostojne, in pa zveze Maribor—Ptuj skoz St. Janž potom tramvaja. Ni pa nič omenil, s čim bi se to dvoje rentiralo. In vendar je daleč na okoli znano, da je tukaj skoraj sredina živinske trgovine, kakor tudi trgovine s poljskimi pridelki. Kar najtopleje priporočamo to začelo poslancem naše K. Z.! Od njih tudi pričakujemo odpomoči.

p Stopice. Veselili smo se že spomladni, ko nas je pred tremi tedni za nekaj časa obiskal jug. V nadi, da je zime konec, vršila so se predavanja v našem izobraževalnem društvu. G. predavatelj nas je spodbujal, naj bolj skrbimo, za sadno drevje. S sadnim drevjem, ko je odrastlo, je najmanj posla, najmanj stroškov in vendar dobiva kmet od njega prav lepih dohodkov. Spominjam se, v kakih čisilih je bilo leta 1907 naše ne ravno posebno fino sadje; kako draga se nam je takrat plačevalo. Lani nismo imeli sadja, zato pa se ga letos nadjamo. Vendar lani v spomladni bilo je toliko gosenic, da so nekatera drevesa popolnoma upoščile; v jeseni pa je zopet letalo toliko metuljev belinov, da nas je kar strah, če pomislimo, koliko so ti nastavili zalege. Da bi si v tekom letu kolikor mogoče zagotovili sadja, opominjam nas je gospod predavatelj, naj že precej zdaj pričenjam snažiti sadno drevje ter pokončevati goseničja

zalege. Suhe mladice in veje je treba odrezati ali odžagati. Kjer se veje odžagajo, morajo se rane z ostrim nožem gladko obrezati in z drevesnim voskom zamazati. Tudi roparje ali vodene poganke je treba odrezati; ravno tako vse tiste veje, ki se križajo, da ne nastanejo vsled drgnjenja rane. Ko pa se tako dreve čisti, morajo se odtrgati vsi, na drevescu se nahajajoči suhi listi, ker je v njih goseničja zalega. Če je tak suh, zacuknjen sad na lanskem letu, moraš ga pobrati. Vršiči mladik, na katerih se nahajajo kolobari goseničnih jajc, morajo se odrezati. Ti pobrani listi, suhi sadi in vršiči mladik z goseničimi jajci morajo se sezgati, ker se tako najbolj gotovo uničijo škodljivci. Tudi majh postrži iz dreves. Predno pa začneš drevno snažiti, si je vsestansko natanko oglej in potem še je splezaj nanj. Za obiranje goseničje zalege so posebno pripravljeni šolarji, kateri brez posebne nevarnosti splezajo tudi na bolj šibke veje in ob šole prostih večerkah osnažijo drevje. Plačilo za ta trud jim bodo sočnate jabolke in hruške celo zimo.

p Vinski vrh. Tukaj je dne 7. t. m. umrl Jakob Dolinar, cerkveni ključar miklavževski. N. v m. p.!

p Brebrovnik. V Gradcu se zdraví v bolnišnici g. Anton Pajtler, gostilničar in posestnik, predsednik bralnega društva in vri pristaš Slov. kmečke zveze. Dal Bog, da bi se kmalu vrnil zdrav med n.s!

p Ormož. Mi Ormožani, dasiravno pürgarji, imamo tudi polja, njive in travnike in o mnogih bi se lahko reklo, kadar kmetje orjejo, pürgarjev ni doma. Se ve, na tiste ne smete misliti, ki so iz nemških lesov sem priběžali. Ti ne orjejo in sejejo, ampak na medvedovih kožah sedijo, želod hrustajo in slovensko deco zobljejo ter neumnim slovenskim strankam pridno volno pulijo. Tak jaz nisem; jaz sem pürgarker. Sedaj pa si, g. urednik, lahko mislite, s kakim zanimanjem sem bral razpravo o umetnih gnojilih, kojo so prinesle Gospodarske Novice. Vendar, ko sem prebral članek, omisoval sem pisatelja, da nič ne ve o izvrstnem umetnem gnojilu, kaferu z velikim uspehom rabi en pürgar „na stikeh“. — Odkar je privandral k nam, ima leto za letom naročeno umetno gnojilo, katero se dobiva sicer kot silno smrdec od padec iz Plahkornigove tovarne, za nemčurško-nepsarsko izobrazbo, ki pa dela na njegovih njivah prave čudeže. — Cujte in strmit! Ne le, da vsled rabe tega gnojila lahko pobira tam, kjer ni nič zguibil in žanje tam, kjer ni nikdar sejal, tudi njegovo tikvino same ima vsled tega ptujskega gnojila posebno rodovitnost. Ko to tikvino same izčim, se ne loči nič posebno od tikvinov na sosednih njivah; pač pa pozneje proti jeseni, ko že tikve dozorevajo. Tukrat so vse tikvinovke z dozorelimi tikvami tako obložene, da je sosedje kar strah. In ker so tikve že lepe rumene in jih bode treba kmalu zvzotiti na dvojnič, tedaj se jim niti vredno ne zdi, da bi prirastile na tikvinovke, ampak ležijo neprirašcene poleg tikvinov, da tako tudi gospodarju eno delo prihranijo. Tudi Jožeku ugaja to čudodelno umetno gnojilo, vendar pa si ga dosedaj še ni naročil, ampak ga hodil samo vsak teden vohat. Kaj bodo rekli sosedji, če bi se vsled tega volanja tudi na njegovih njivah začele tikve tako množiti. Sedaj pa povejte, g. urednik, če veste za umetno gnojilo, ki bi bilo temu par.

p Sv. Miklavž pri Ormožu. Javni shod dne 7. t. m. se je vrnil v najlepšem redu in ob dokaj obilni vdeležbi. G. kaplan Stuhée je pojasnjeval novo deželno zborovno postavo, g. Meško iz Lahonec pa je govoril o nameravem kompromisu. Konečno je se sklicatelj vspodbujal k značajnemu in odločnemu delu za K. Z. — Tudi nasprotna stranka je poslala svoje zaupnike na shod, a so se hvalevredno drzali!

p V Cirkoveah smo imeli podobno predavanje in pogovor o novi postaji. G. vinarski nadzornik Bele nam je priporočal razne pripomočke, kje in kako dobiti več krme. Zvesto smo ga vsi poslušali in mu v vseh nasvetih enoglasno pritrjevali. Naročili smo nekaj centov gnojil in semen, plačali letne prispevke novi in stari udje č. g. Ozmcu kot vodji Kmetijske podružnice v St. Lovrencu, potem pa zidali novo železniško postajo za naše Cirkovce. Zmagali smo Cirkovčani, da se nam je dovolila postaja, a ni vsakemu prav, da je ne bo ravno imel pred svojim pragom in nosom. In vendar je najlepše in najugodnejše mesto določeno za postajo, ker je čuvajnica št. 5 sredisče cele župnije, kjer bo kmalu tudi velika postaja z lepim kolodvorom, kjer bomo nalagali krompir, žito in živilo. In vsega tega imamo samo mi v Cirkovcah vsako leto več sto vagonov. Le neumnež ali zlobnež bi se danes branil postajo, ki prenove in oživi vsak kraj kakor lepa obleka in tečna jed razcapa nega berača. Ako največja občina v ptujskem okraju ne spravi skupaj male postajo, naj pa gre občina v franje, naj se raztrga, in vsakega takega možakarja, ki bi iz ljubezni do prepira s svojim jezikom in nosom podiral postajo, bomo volili prihodnjične kot občinskega odbornika, marveč kot občinsko cirkovsko ali školjko cokljivo. Upamo, da tega ne bo treba, odločili se bomo rajši vsi za postajo, ki bo nam in našim sosedom za vedno zagotovila bogato gospodarsko korist.

p Kostriwnica. V nedeljo, dne 28. februarja je obhajalo naše bralno društvo svoj občni zbor. Prostora šolska soba je bila načačena polna mož in mladeničev na tudi žen in deklet. Novoizvoljeni odbor je obljubil, da bo vse storil za živahnejše delovanje društva letošnje leto. Župnik Gomilšek je v svojem

poučenem govoru povdarjal, da je Slovencem treba povsod odločnih mož, odločnih v verskem, narodnem in gospodarskem oziru; nadalje pa Slovenija potrebuje blagih žen, katerih srca so polna ljubezni do Boga, do družine in do domovine slovenske. Razložil je, kako se naj mladina pripravlja, da dobimo iz nje odločnih mož in blagih žen. Da besede govorilice niso ostale brez sadu, se je takoj pokazalo v tem, da je mnogo mladeničev in deklet pristopilo društvu, ter si bodo po veliki moči osnovali mladeničko in dekliško zvezo. Po zboru je bila odborova seja, pri kateri je župnik Gomilšek v imenu S. K. S. Z. izvršil revizijo društva in podal mnogo koristnih nasvetov.

p Svinjska kuga se je uraeno dognaa v Sp. Peterjah, občine sv. Lovrenca na Dr. p.

p Zdravilišče—Rogatec—Slatina. C. kr. ministrstvo za notranje stvari je občini „Zdravilišče Slatina“ na njeno prošnje dovolilo, da izpremeni svoje ime v „Zdravilišče—Rogatec—Slatina“.

Ljutomerski okraj.

I Krapje pri Ljutomeru. Dne 6. t. m. je prihitelo zelo žalostno poročilo tamkaj od juga, namreč iz Pulja, Babičevi rodbini, da je njih sin, brat, nečak i. t. d. Alojz Babič v 23. l. svoje starosti umrl. Zadejo je pa tudi to poročilo nas Krapjenske mladeniče globoko v srce, zato izrekamo rodbini iskreno sožalje.

I Cezanjevi pri Ljutomeru. V naši vasi je ljutomerski dimnik Erjavec s še nekaterimi drugimi možmi preiskoval, v kakšnem stanju so dimniki. Ko je ta komisija izvršila svoj posel, se vsede Erjavec in začne pisati nemški zapisnik. Gospod predstojnik zahteva: „Pišite slovenski, ker midva s svetovalcem nemški ne razumeva!“ — Dimnikar se brani: „Nikjer se nisem slovenskega zapisnika pisal, pa so vendarle razumeli. Vi ste prvi, ki nemški ne razumete! Vas ne bo sram, da bi moral pisati slovenski? Ako nočete nemškega zapisnika, pa nič!“ — To je bil vrhunc predznosti! Pokazali smo mu vrata! Tak uslužbenec bo celo občino komandiral in se norčeval iz nas slovenskih kmetov?! — Mi vprašamo Erjavca, če se ne sramuje slovenskega imena? Naj se rajši prekrsti v kakega „Braun-na“ ali „Fuks-a!“ — Ali bi mi ne mogli dobiti kakega slovenskega dimnikarja, ki bi ga ne bilo sram sestavljati slovenskih zapisnikov?!

I V Babincih je g. Jožef Karba te dni nastopil osemindeset let življenja in pa petinšestdeset leto, odkar je prevzel posestvo, pri katerem še danes gospodari samostojno. In v tem obziru je nekdo pripomnil: On s službenimi leti prekosil celo svetlega cesarja.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 28. m. je imelo naše bralno društvo svoj občni zbor. Predsednik Jernej Košar pozdravi navzoče ter z veseljem povdarja, da je vrlo zastopana zlasti mladina, ki je naše veselje, naš up. Nato poroča č. g. Ozvatič v imenu tajnika, nekako sledi: Bralna društva so se dandasne že bolj preživelata, ali bolje rečeno, v krajinah, kjer že dolgo obstajajo, — naše že 21 let — so ista svojo prvotno nalogo že več ali manj dovršila, to je, vzbudila so v župniji veselje do čitanja, hrenjenje po izobrazbi. Naše bralno društvo je to nalogu po možnosti že tudi doseglo, saj je v naši župniji do 500 časnikov naročenih, in s kolikim veseljem ljudje povsod segajo po dobrih knjigah! — Zato pa zdaj sili v ospredje druga naloga bralnega društva, namreč podrobno delo, ki naj obstoji v skrbi društva, da se povsod naročajo le dobrni časopisi, dobre knjige, da ima i društvo edino take na razpolago, in da se s predavanji, s poučnimi igrami in sploh z vsemi modernimi sredstvi dela na izobrazbo posameznikov. Naši veri ali naši narodnosti škodljivo čtivo naj se zatira. To velevažno nalogu sedanjega časa pa izvrstno rešuje naša mladenička in dekliška zveza. V teh zvezah se vzgaja naša mladež v verskem in narodnem oziru v izobražene, značajne in krepostne može in žene, kar bo v veselje in prid starišem, občinam in državi, zlasti pa narodu. V tem smislu je društvo marljivo delalo. V javnost je stopalo v tem letu s 7 igrami: Pravica se je izkazala, Pri gospodi, Za pravdo in srce, Mala pevka, Za letovišče. Najdena hči, Sinovo maščevanje. Vse prireditve pa prekašata v tem letu vrlo uspela 20 letnica pevskega društva ter Mladieniški shod. — Po običajnih poročilih še drugih odbornikov in po volitvah, pa nastopa po vrsti mladina z raznimi navduševalnimi govorji. Hrašovec deklamuje „Mi vstajamo“, Korošec proslavlja kmetski dom, kajti: Kar mož nebesa so poslala, Da večnih nas ofmo grobov, Vse mati kmetska je zibala, Iz kmetskih so izšli domov. — Kozar Jak. navdušuje za rek: Biti Slovenske krvi, budi Slovenscu ponos, Trezika Nemec pa poziva dekleta, naj se značajna, krepostna, domoljubna. Tudi žapan, Nemeč Jak., poziva zlasti mladino, naj se izobrazuje, a naj čita le koristno, pošteno berilo. K skeleju predlaga g. predsednik, naj društvo imenuje č. g. Fr. Stuheca častnim članom v zahvalo za obilo njegovo požrtvovalnost in delo v prid društva, kar se z velikim navdušenjem sprejme.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Na občinem zboru bralnega društva je mladenič Anton Holc med ēragim govoril o „Stajercu“ takole: Kake čašnike naj čitamo? „Stajerc“, kaj ne? Saj je to za slovensko kmečko ljudstvo edini, najboljši list. To se je vidi na njegovih pristaših: saj so sami pošteni, modri, ver-

ni in pobožni ljudje. Pošteni so! Ja, od las višje, pa od pet nižje; modri so, ja, pa le tedaj, kadar se napijejo šnopsa; verni so, a le takrat, če jim kdo kaj zlaže, ali si sami kako laž izmislijo o kakem poštemen duhovniku. Bolj kaj lažnjivega izvejo, rajši verujejo. Pobožni pa vendar so! Saj to vsi vidimo ob nedeljah in praznikih: najprej grejo v cerkev štajercijanci, in zaunji iz nje. Posebno pazljivo še poslušajo pridigo, kajti to jim pod grehom zapoveduje njihov pošteni in verski list „Štajerc“. Kaj ne, tako so prepričani vsi štajercijanci, da so oni in njihov list nekaj najboljšega, najpopolnejšega na svetu! Seve, vsi drugi ljudje so ravno nasprotnega mišljenja, da je namreč „Štajerc“ eden izmed najhujših sovražnikov sv. vere in cerkve, pa tudi naše slovenske besede... itd. Kaj ne, gospod urednik, zanimiva ironija iz ust priprtega kmečkega fanta?! Seve, bi vse to ravno tako lahko rekli o naših liberalnih okrog „Narodnega Lista“ in „Nar. Dnevnika“.

I Kraljevci pri Sv. Juriju ob Ščav. V pondeljek dne 22. februarja, se je pri nas vršila volitev obč. odbora. Volitev je trajala cele tri ure, ker je bilo polno število volilcev, kateri so težko čakali izida volitve. Po hudem boju smo srečno zmagali. Novi odbor je zopet v dobrih in narodnih rokah, ker naša občina ni velika, je razdeljena le v dva razreda. V II. razredu so izvoljeni: Hole Peter, Hole Franc, Domajnko Matija in Korošec Janez, namestnika: Lah Mihael in Potočnik Alojz. V I. razredu: Slepkovec Ivan, Zorko Anton, Izak Ignac in Domajnko Jožef, namestnika: Ciproš Franc in Stramič Janez. Sami značajni možje, ki se bodo gotovo držali krščanskega in narodnega programa.

I Gornja Radgona. Pri nas v Gornji Radgoni so hoteli gornjeradgonski posili-Nemci s poveljem g. Wračkota ustanoviti „Kmetijsko podružnico“ za gornjeradgonski okraj s sedežem pri Sv. Jurju ob Ščavnici ter so se jako trudili po celem okraju zborovanju skupaj, seve, le posilinemske kmete, slovenskemu posestniku pa niti besedice niso črnili o tem, kar nameravajo. Toda usoda je hotela, da smo na vso srečo po nemških časopisih izvedeli, da bo dne 1. sušca pri g. Kürbusi v Gornji Radgoni zborovanje in ustanovitev imenovane podružnice. V tem kratkem času se je raznesla ta novica po našem okraju kot bliski privedla lepo število slovenskih posestnikov k zborovanju. A čuj, dragi čitatelj! Je-li mogoče, da se kaj takega v sedanjem času godi? Taka podla nesramnosti in gnujsna gona nemčurke sovražnosti do slovenskega kmeta? — Ob 9. uri otvorili zborovanje Wračko, a prišlo je po par besedah takoj do razpotja med njim in našimi kmeti. Wračko pa je rekel: Se vas ne treba tū, se vas je niše nej povaba sen, le vün ite! — Oho Wračko! — Torej le povabljeni posestniki imajo vstop za celi okraj pri Kmetijski podružnici? Odkod pa ima Wračko dovoljenje in pravico, z nami pometati in nas nagnati od zborovanja, ki ni politično in je vstop vsakemu dovoljen? — To je torej ona Wračkova ljubezen do kmeta, da sme le oni, ki je njemu všeč in posili-Nemci kot on, biti udeleženci Kmetijske družbe, a ti slovenski kmet, ti pa le dačo plačaj in druga taka bremena, tam pa, kjer se bi tudi tebi lahko kaj pomagalo, tam pa: „Le vün, le vün, se te nesmo povabili! — Dobro! — To ravnanje dne 1. sušca je za Wračka in njegove kimovce spričevalo vsega njegovega početja v dolgih, dolgih letih, odkar je on komandiral v našem okraju. — Ker je torej Wračko videl, da danes nič ni, je takoj odložil svoje prvo mesto, misleč, da se danes ne bo zborovalo. Pa slovenski kmet ni tako neumen kot si ti „kmečki prijatelji“ mislijo. Ko so posili-Nemci zapustili zborovalno sobo, so naši posestniki začeli in nadaljevali z zborovanjem ter nabrali pri vstopu čez 100, beri: čez sto udov, in potem še nain kdo reče, da slovenski kmet nima pravice do zborovanja! — Podokončanem zborovanju nam je predaval o škočljivih dreves potovalni učitelj g. Pirstinger, kar so navzoči pazno poslušali. Ali glej ga spaka, naenkrat pridrvi občinski policaj med zborovalce in zaukaže: „Vsi vün iz hiše, g. Zorzini zapovejo, vse včasik vün! — Navzoči smo bili prvi trenotek kar očarani, a ko pridrvi policaj še enkrat in pravi: „Le hitro vün, tū le vse vün“, smo pobrali svoja kopita in šli. Kmetje so bili silno ogorčeni. Torej to so oni „kmečki prijatelji“, ki kmetu niti tako potrebnega poduka ne privoščijo? Mi smo sicer vedeli, da nas g. Zorzini nima pravice iz turje hiše s policajem naganjati in čudno se nam je zdelo, da g. Kürbus nima več besede v svoji hiši, ampak Zorzini. Mi si bomo pa dobro zapomnili to lepo ravnanje pri Kürbusu. Sli smo kot armada v gostilno g. Karbaša in se pri njem z dobro kapljico potolažili ter se navduševali, da ostanemo možje na svojem mestu. Čudno se nam je tudi zdelo, da ščavniški školnik Spende lahko tako daleč pride k zborovanju med šolskim podukom! Kaj reče na to višja šolska oblast? Treba bo tudi po naših posilinemskej šolah malo podregati, bomo vsaj marsikaj zanimivega slišali! — Vam pa, neustrašeni kmetje gornjeradgonskega okraja, kličemo: Bodite vedeni tako značajni in vztrajni na vseh potih vašega življenja, kakor ste bili dne 1. sušca ter vzgojujte tudi svojo deco v istem duhu, potem lahko trdim, da bo kmalo odklenkalo našim sovražnikom za vselej! — Novi Kmetijski podružnici pa kličemo: „Kmet, pomagaj si sam, a Bog je bo blagoslovil!“

Navzoči.

Slovenjgrški okraj.

s St. Janž pri Spod. Dravogradu. Tukaj je bil v nedeljo, dne 7. t. m. shod Narodne stranke. Govoril je urednik Spindler iz Celja, ki je udrial po klerikalcih, posebno po duhovščini. Za shod so agitirali: J. Vrečko, poprejšnji gostilničar v Narodnem domu v Slov. Gradou, Ivan Verdnik ali Podržan, župan v Otiškem vrhu, njegov brat Jože Verdnik, Matžev Čas, župan v St. Janu, Ivan Mohorko, nadučitelj v St. Janu, ki je dal po šolskih otrokih vabila na dom dostavljeni.

s Velenjski okoličani kupuje pri narodnem, slovenskem trgovcu Valenčaku v Lagerjevi hiši. Svoji k svojim! Pa ima tudi dobro blago, nizke cene in pošteno vago, ker je pod strogim nadzorstvom nemških trgovcev. Že parkrat so bili v neki nemški trgovini tako „ljubeznični“, da so blago, kupljeno pri Valenčaku, zlasti kavo in sladkor, še enkrat vagali s to srčno željo, da bi zasledili pomanjkljivo vago. Pa njih želja se jim ni izpolnila. Morali so priznati, da je vaga poštena.

s Velenje. V nedeljo, dne 7. t. m. se je vršil shod pri našem poslancu Ježovniku, na katerem je on sam poročilo dajal. Pristop so imeli le najzvezješi Ježovnikovi privrženci. Značilno za našega dičnega poslanca je dejstvo, da si niti v svojem kraju in v svoji hiši ne upa sklicati javnega shoda, ampak samo zaupen shod svojih ožih priateljev, ki mu na besedo vse verjamejo. Se je pač bal, da bi tudi drugi volilci zvedeli, da je poslanec, ki nič ne dela.

Delavska stavka se je pričela v soboto dne 6. t. m. v rudokopu v Škalah pri Velenju. Dolgo so prenašali delavci neznosno ravnanje raznih ravnateljev, ki so hoteli, da bi jim delavci delali zastonj, a oni pa bi si s trdo prisluženim denarjem delavcev trpinov polnili svoje nenasitne žepe; konečno mora zavreti najmirnejši značaj in zahtevati na nekak način svoje pravice. Želimo, da bi delavci s stavko dosegli, da se bo zboljšalo njih obupno stanje.

Konjiški okraj.

k V Oplotnici se vršijo občinske volitve 15. in 16. marca. Pondeljek, 15. t. m. voli tretji razred in sicer od 9.—12. ure dopoldne ter od 3.—6. ure popoldne. Torek, 16. t. m. voli dopoldne od 9.—12. ure drugi razred, isti dan popoldne od 3.—6. ure pa prvi.

k Žiče. Dne 3. t. m. popoldan je umrl Blaž Potočnik, p. d. „Kmet“ v 62 letu starosti. Bil je vse skoz marljiv gospodar in krščanski mož. Zredil si je svoje otroke pridne in poštene, kar mu bo delalo blagi spomin. Bodi mu zemljica lahka!

k iz opotniške občine. (Slovenskim volilcem v pojasnilo, česa želijo opotniški posili-Nemci.) Opotniški posili-Nemci hočejo na vsak način sedanjem veliko občino razdeliti. Za delitev občine se potegujejo že od zadnjih volitev. Njih prošnja je za sedaj — a le za sedaj — odklonjena; če v prihodnji občinski volitvi zmagajo posili-Nemci, bodo tudi dosegli delitev občine. — Kmečki volilci, boš li vesel, ko boš po delitvi občine plačeval neznosne doklade za ceste, mostove, brvi, šole, reveže itd. Opotničan bo se ti pa smejjal, ko se bo v tvojo škodo rešil plačil? Zato: ne voli ga, da se ne bodeš kesal! Sedanji posilinemske občinski odborniki kramljajo: „Sedaj naj le drugi prevzamejo te sitnosti, čež glavo smo jih siti.“ Kmet, veš li, zakaj tako govore? Zato, da tebe slepijo, češ, če zve ta ali oni, kakšne sitnosti imajo odborniki, ne bo nihče prevzel te službe, in zopet bom ... izvoljen. Juhe!! Govor mož „siti smo te službe“, je mila in ponižna prošnja za tvoj glas, slovenski volilci. Da se ne boš kesal, reci odločno: „Če si se naveličal, zakaj pa nisi že prej odložil teh sitnosti?“ Posili-Nemci pravijo, da jim ni za oblast pri občini, ne za čast in tudi ne za dobiček, ampak le, da „pavru“ pomagajo. Slovenec, znaš basen „Jež in lisica“? Jež je lisico tako dolgo zbadal z iglam, da je morala zapustiti brlog. Posili-Nemec opotniški pa hoče Slovenia-domačina iz rodne zemlje pregnati, oziroma ga zviti v kozji rog, da bi plesal, kakor piska Nemec. Slovenec, da se ne boš kesal, reci: „Če hočeš, da se bo po tvoji polki plesalo, pojdi k svojim krofantom heil-bratom in sestram, kamor češ; nas Slovence pusti v miru! — Česa hočejo opotniški posili-Nemci, je izrazito in dovolj jasno povedal sedanji župan Jonke v svoji gostilni tam nekje v Čadramu, ko se je zelo razčaljivo izrazil o kmetu. Slovenski volilci, zapomni si to. — Zakaj se tedaj gre opotniškim posili-Nemcem? Zato, da tebe Slovenec oderejo in slečejo iz kože! Zakaj se še potegujejo? Zato, da bi svoj posilinemskej jezik — nemščino — po slovenskih tleh na potrih garah tja proti Trstu vlekli; ker tega dela sami ne znorejo, zato kličejo: „Nezavedni, neznačajni domačini, pridite nam privandracem pomagat, da naš žolti jezik ne zagnije in se ne izgubi! Grdo bi za nas Oplotničane bilo, če bi v naprej le jecljali: Heul! Auf biks, gare so bin! — Kmečki volilci.

Celjski okraj.

Občinske volitve v celjski občinski odbor se bodo vršile dne 16., 17. in 18. sušca.

c Grize. Zadnji petek 5. t. m. smo položili v grob Franca Cererja p. d. Florijaneta. Dočakal je 81 let. Celo

vrsto let je bil cerkveni ključar in je kot tak tudi izdatno pomagal pri zidanju farne in lurske cerkve. Vsako leto, tudi zdaj v visoki starosti, je šel peš na božjo pot na sv. Višarje. Kako je blagega moža vse imelo rado, je pričal veliki pogreb. V ganljivi nagrobnici se je poslovil od rajnega domači g. župnik. N v m. p.

c Iz Polzele. Umrl je Anton Zagoričnik p. d. Čemr v Podvinu star 87 let. Z njegovo še živo ženo sta bila skupaj celih 60 let in 22 dni ter bi odhajala to leto biserno poroko, pa nemila smrt ga je nam poprej poprala. Naj v miru počiva.

c Šmartno v Rožni dolini. V tem mesecu smo imeli pet mrljev. Umrl je stari Ban, hraber vojak Radeckega. Na odru je ležala 3. t. m. Pohorčeva Kunigunda skozi petdeset let zvesta dekla. stare dni je živel pri pridni hčeri, sedaj posestnici in gostilničarki v Šmartnem. N. v m. p.

c Dramlje. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo 14. t. m. ob treh popoldne društveni shod v župnišču.

Trbovlje. Shod katerega je priredila K. Ž. se je sijajno obnesel. Navzočih je bilo okoli 300 posestnikov in delavcev. Predsedoval je g. Nace Strays. Pišek je govoril o delovanju drž. zborna, o važnosti volitev za deželni zbor in odgovarjal na razna vprašanja. Dr. Benkovič je govoril o uradništvu, razlagal kdo je krv da deželni zbor bolje ne deluje, o aneksiji Bosne Hercegovine in o soc. zavarovanju. Zborovalci so zahtevali da se reforma na delavstvo razširi in izvede. Zborovalci so prosili naj bi večkrat K. Ž. napravila shode. Ljudstvo je zelo navdušeno.

c Trbovlje. Kmečko bralno društvo v Trbovljah je imelo v nedeljo, dne 21. svečana svoj letni občeni zbor. Odbor za leto 1909 se je sestavil tako: Prejedsednik: Pečnik Josip, kaplan; podpredsednik Zupan Ivan starejši; tajnik: Zupan Ivan mlajši, župnik; blagajnik: J. Goropevšek, posestnik in gostilničar; knjižničar: Lorber Ivan in Kadunc Amalija (za dekliško zvezo); odbornika: Vodušek Gustav, župan in šolski nadzornik in pa Štrovs Ignac, posestnik. Odbor je imenoval ustanovitelja tega društva č. g. Jož. Lončariča, kaplana pri Sv. Jurju ob Tarburju svojim častnim članom.

c Sv. Peter na Međvedovem selu. Kaj zanimiv je bil v nedeljo, dne 7. marca poučni shod naše dekliške zveze. Vspodbudne govore sta govorili Amalija Verki in Ana Vehovar, deklamovale pa so Marija in Ema Drobnič ter Neža Krumpak. Duh. voditelj so nas pa opominjali k srčnosti, ki jo kažimo v obrambi nedolžnosti in naših verskih načel, pri skribi za časno blaginjo in pri delu za slovensko domovino. 7. deklet si je neslo na dom domače hranilnice. Tako rodi vsak shod svoj sad. Prihodnji poučni shod bo 25. marca. — Mladenička zveza bo zborovala na Jožefovo po večernicah.

c Marija-Gradec pri Laškem. V petek, dne 25. svečana t. l. se je vršila pri nas volitev župana in štirih svetovalcev. Dosečlani župan Lapornik, kateri je nad deset let opravljal ta nevhaležni posel, ni hotel več sprejeti te časti. Županom je bil izvoljen Anton Teršek, posestnik v Harju, svetovalcem pa M. Topole v Zagočah, Jože Lapornik v Ložah, Miha Osteršek v Zagaju in Jurij Krajnc v Lahamu. Mesto blagajnika je sprejel zopet g. Konrad Elsbacher, kateri je tudi dosedaj v splošno zadovoljnost opravljal ta posel. Vsi so pristaši Slov. kmečke zveze. Želimo, in tudi upamo, da bo tudi novi župan skrbel za to, da ostane naša občina vedno narodna, kakor dosedaj. Naša občina je med prvimi bila boj za samslovensko uradovanje, naj novi župan tudi nikoli ne odstopi od te poti.

Roblek shod v Dramljah. Poslanec Roblek je govoril mirno, da ni uspeha za gospodarstvo in slovensko narodnost, ker vlečejo različni ministri le na nemško stran. Razne pogodbe s Srbijo, Ogrsko in Rumunijo škodujejo nekoliko. Poslanec omeni dogodek septembra na Ptiju in v Celju ter opominja, naj bo med edini. Zavarovanje za starost se po burnem posvetovanju odloži.

Zavoljo Roblekovega opomina, da bi bili edini, poprime župnik besedo. Veseli ga, ker nas veže več reči. Poslanec je Slovenec, je kmet, je iz najlepšega dela na Spodnjem Štajerskem. Eno nas loči. Pred dvema letoma je Roblek in v imenu Narodne stranke dr. Karlovšek obljubil, da ne bo nikdar nasprotoval katoliški veri. Tega ne drži Narodna stranka. Izmed obilnih zgledov imenuje župnik tri v „Nar. Listu“ tiskane zgledne, posebno zadnjega od 4. marca, ko piše v dopisu iz St. Jurija, da je spovednica in prižnica inštitucija, ki že tisočletja izmoguje in korumpira naše ljudstvo. Ker torej „Narodni List“ proti obljubi dr. Karlovščeka očitno napada katoliško vero, opomni župnik, naj poslanec izstopi iz Narodne stranke, ako ne preneha ta s svojim brezbožnim delom.

Roblek odgovori, da se je v tem oziru že postavljal zoper „Narodni List“ in da sā bo še, toda na vpitje pristašev si ni dalje upal govoriti. Za nezavoljni odgovor je dobil zlato zaupnico. Na drugi poziv predsednika Jarmoviča, naj vzdigne roko, kdor izreče Robleku zaupanje, se je vzdignila mogoče ena četrta rok.

Gospod poslanec! Postavite se na krščansko stališče, pa dobite vse naše glase. Kdor pa ni odločen za vero, ni naš. Cincarjev ne maramo.

Poslanec je še povedal, da je bil zoper pogodbo s Srbijo, „lažnjivi“ „Slovenski Gospodar“ pa da ga je obdolžil, da je bil za njo. Ako mu to dok dokaže, odstopi takoj. Provizorični učitelj je med zborovanjem menda misil, da ima kakše solarje pred seboj. Izmed liberalcev se je župan še najbolj dostenjno ob-

našal, najmanj pa njegov brat in Venguš. Glavarja sta pa na vse načine skušala protivarske nerodnosti „Narodnega Lista“ izgovoriti. O volitvah se ni nič govorilo.

o V Zibiki se vrši občni zbor kat. slov. izobraževalnega društva dne 14. t. m. v nedeljo popoldan po večernicah v stari šoli. Poročali bodo: tisknik, blagajnik in knjižničar; volitev novega odbora in slučajnosti. Prišel bo tudi g. revizor v imenu dekanjskega odbora. Pridite v obilnem številu.

c Za društveni Dom v Trbovljah so nadalje darovali: g. Niko Putrih nabral 22 K 30 v., in sicer so darovali: Putrih Niko 2 K, Božič Alojzij 2 K, Lamper Štefan 2 K, Prosenec Ivan 1 K, Knez Miha 1 K, Zupan Ivan ml. 1 K 10 v., Krajičić Ivan 1 K, Kahne Jernej 1 K, Pinterič Niko 1 K, Laznik Marija 1 K, Jager Marija 1 K, Balant Anton 1 K, Plavšek Franc 1 K, Knet Marija 1 K, Zupan Ivan st. 1 K, Jager Sebastijan 1 K, Kahne Jožef 1 K, Renko Matilda 1 K, Ule Ivan 60 v., Znidarsič Jos. 60 v., Medvešek Leop. 50 v., Dolničar Fr. 60 v., Urančič Jos. 60 v., Knez Jos. 50 v., Klavčevšek Leop. 50 v., Gostarčič Ant. 40 v., Neimenovar 40 v., Kostanjevec Josipina 20 v., Košak Anton 20 v., Stendler Fr. 20 v., Razpotnik Juha 20 v., Zgubljena stava Miker-Putrih 1 K 60 v., Licitacija kosa kruka 1 K 73 v., Neimenovar 2 K 60 v., pri Parašku je se nabralo 11 K 98 v., g. Fr. Sternšek, mestni kaplan v Ptaju 10 K, Angela Kunički nabrala 12 K 86 v., Ivan Zavbi, kaplan Zužemberk 1 K, dr. Benkovič nabral na zadruž. tečaju v Celju 70 K 16 v., od teh je daroval dr. Korošec 10 K, na pustno nedeljo pri Parašku zbrani ruderji in pazniki 18 K 52 v.

c Sv. Vid—Grebelno. V nedeljo dne 14. marca po večernicah se vrši v prestopih gostilne Beneč redni občni zbor našega „Km. bralnega društva“ po sledenjem spored: 1. Poročila dosedanjega odbora. 2. Govor odpravnca S. K. S. Z. Sprejem novih udov in pobiranje udnine. 4. Volitev novega odbora. 5. Nasveti in slučajnosti. Nazmed poje društveni peski zbor. K občini udeležbi vabi odbor.

Brežiški okraj.

b Shod Narodne stranke na Blanci, katerega je sklical gospod solicitator Ivan Križan iz Sevnice, je bil prav klavern. Vseh zborovalcev ni bilo niti 30 in še med temi komaj kakih 20 volilcev, katerih pa je bila polovica iz trga Sevnice. Kot govornik je nastopil g. dr. Koderman iz Celja, ki je govoril o starostnem zavarovanju, zraven pa pridno udrihal po „klerikalnih“ poslancih. „Klerikalni“ poslanci hočejo s starostnim zavarovanjem kmetu naložiti neznosen davek; srednjeyveliki kmet bi moral na leto plačevati najmanj 60 K. Zato so pa tudi kmetje iz sosednje Kranjske na shodu v Ljubljani žr. Šusteršiču in dr. Kreku kar besedo vzeli in jima povedali prav gorkih. Dr. Hohnjec, ki je tudi bil na tistem zborovanju, je iz straha „kar klobuček pod pažduhu stisnil ter jo popihal nazaj na Štajersko“. Govornik si potem še posebno privošči kranjske klerikalte ter napada dr. Šusteršiča. Razume se, da pri tem ni pozabil na našega vrlega poslanca Benkoviča. Omenil je tudi aneksijo Bosne in vojno nevarnost na Balkanu (morda so tudi te krivi klerikalci). Ob koncu svojega govora se spomni deželnozbornih volilcev. Narodna stranka bo sicer v kratkem sklicala velik volilen shod na Blanci, vendar pa že zdaj opominja poslušalce, naj ne dajo svojih glasov klerikalcem, ki za narod nič ne storijo, ampak možem iz Narodne stranke. Saj Narodna stranka ni zoper vero, ona je samo zoper duhovnike. Sklenilo se je slednjič: I. da se starostno zavarovanje pod nobenim pogojem ne sme sprejeti; II. da na Balkanu ne sme biti vojske. Gospod govornik je menda imel poslušalce za same backe, ker sicer bi si ne bil upal tako zavijati resnice in pripovedovati takih političnih čenc; morda pa ga je impozantno število poslušalcev spravilo v slabo voljo.

b Malikamen. Tukaj je umrl dne 8. t. m. posestnik F. Ivačič. Zapušča ženo in dvoje nedoraslih otrok. N. p. v. m. b Gorjane nad Podrsredo. Žile na roki si je prerezal Žičkar in izkravavel. Vzrok samomora je neozdravljava boleznen.

Najnovejše novice.

Sv. Peter niže Maribora. V nedeljo, dne 14. marca po večernicah se vrši ustanovni shod mlađeniške zveze v novi šoli. Mlađeniči, pridite v obilnem številu, pridite vse! Kolikor več vas bo, toliko večja čast za vas. Govori predsednik mlađeniške zveze Fr. Žebot od St. Ilja in drugi.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Pri naših občinskih volitvah, ki so se vršile dne 9. marca t. l. je slovenska katoliška stranka sijajno zmagača v vseh treh volilnih razredih. Dobila je vseh 18 odbornikov in 9 namestnikov. Ker je bila udeležba velika in mnogi glasi razcepljeni, je trajala volitev od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V III. razredu je dobil naš kandidat največ po 103 glase, nasprotni pa največ po 44; v II. razredu naš največ po 33 glasov, nasprotni pa 17; v I. razredu vse naši po 12, nasprotni kandidat pa največ po 7 glasov. Kljub hudem nasprotovanju od strani liberalcev gre pri nas slovenska katoliška stranka od zmage do zmage. Bog živi zavedne volilce! Vsem marljivim agitatorjem pa iskrena hvala!

Najnovejše od srbske meje. Srbska meja je silno strogo zastražena. Pogosto se sliši po dnevu strelijanje. Na oni strani meje vlada živahno vojaško življenje, kakor ob času vojske. Srbija se oborožuje noč in dan.

Listnica prednosti.

Vse one dopisnike, ki ne bodo našli svojih dopisov v tej številki, pros mo, naj imajo z nami še potrjenje. Vseledi hudega pomanjkanja prostora nam ni bilo mogoče, vsega priobčiti. Kar se bo dalo porabiti, pride prihodajti.

Naznanilo.

183

Trse cepljene na Riparijo-Portalisi lepo in močno zaraščeno, 18.000 komadov I. vrste: Mosler, silvaner, beli burgunder, laški rasing in muškat. Tudi divje trse Riparija-Portalisi po najnižji ceni ima na prodaj Franc Gole, posestnik in mil. 188 nar pri Hrastovskem Gradu, občina Gornja Voličina.

Oddaja šolske stavbe

v Št. Pavlu Savinjska dolina.

Zmanjševalna dražba vršila se bode dne 22. marca t. l. ob 9. uri dopoldne za izklenco ceno 67000 K.

Stavbeni operat, načrti in stroškovnih so pri šol. vodstvu Št. Pavel na vpogled.

Vsek dražitelj mora pred udeležbo dražbe položiti 10% vadij t. j. v znesku 6700 K.

Krajni šolski svet Št. Pavel, Savinjska dolina.

197

Načelnik: Wecaj.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si vladljuno naznani, da sem se kot domaćin naselil v Celju kot

stavbeni in galanterijski klepar.

Svojo delavnico imam v hiši št. I. Dolgopolje (Langenfeld).

Vsa v mojo stroko spadajoča dela budem izvrševal točno in solidno ter za najugodnejše cene. Sprejemam tudi vsa popravila.

Priporočam se za naklonjenost in prav obila naročila ter obljudljam, da se budem vestno trudil zadostiti vsem na me stavljenim zahtevam.

Z odličnim spoštovanjem vdani

Anton Jošt,

kleparski mojster.

185

Pozor!

Podpisani dam sl. občinstvu na znanje, da kupujem in plačujem vsake vrste kože po najvišjih cenah, jemljem v delu in izdelujem po najnižjih cenah kože, imam več vrst izvrstnega usnja na razpolago, kakor teleče, teliče in krovje kože vdelane in vstrojene na črno, gladko in biks, tudi blank za konjsko remenje in podplate več vrst: se Vam uljudno priporoča že od leta 1837 obstoječe in ustanovljena usnjava pri okr. cesti Sv. Lovrenc v Sl. g.

Nadalje točim v svoji gostilni najboljša pristna domača vina iz prejmiranega ameriškega domačega vinograda, domača slivovico, tropinko in droženko, dobro kuhičino, ki potniku ali vozniku vsak čas vstreže s toplimi ali zmrzlimi jedili, se v obeh obrtih priporočata

S spoštovanjem

Jurij in Ana Rebernak

199

na okr. cesti Sv. Lovrenc v Sl. g.

Razpisuje se služba organista, cerkvenika in občinskega tajnika v šestih malih občinah tuk. župnije. Dohodki: prosto stanovanje z 2 sobama in kuhinjo, kletjo in svinskim hlevom, stalna plača od občin na leto 600 K. Dobodek ima tudi od pogrebov, orglanih sv. maš in prostočilne vinake beruje. Prosniki morajo biti izboljani ceciljanici in zmožni, da prevzamejo obč. tajnito. Razum tega se zahtevata brezpogojno dve lastnosti: vestnost in natančnost v cerkveni službi in pa trestnost. Prošnje s spričevalom naj se vložijo vsaj do 15. aprila pri cerkvi predstojništvu Sv. Martin na Poh. 194

Vsek vinogradnik debi zastopati! eno stotino cepljenih trsov, kjer jih naroči 100% k. m. I. vrste. W. Riesling, cep. na pod. R. Portalisi, kateri je spodbjen za vsako logo in vsako zemljo, močno raste, obilo rod in grozdje pri izvrstnem kapljico deli. Cena I. vrsti je za vsako stotino 11 K in II. vrsti 5 K. Pošilja se vsakemu naročniku na zahtevo, varno na zadnjo pošto. Naročiti je pri Franco Selinšek, trnarju, pošta Naraple pri Črnigori. 187

Kot še far želi na kakšnem posevu nastopiti takoj mladenič z dobrim spričevalom, pošten, zanesljiv in trezen; razume dobro vse dela z ameriškimi nasadi ter s sadjevijo, pa tudi poljko. Ponudbe pod Širo: I. W. št. 101, na upravnost tega lista. 176

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, kateri izvršujem že 25 let, se mi je posrečeno s časoma iznajiti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilar Št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lonček 8 K 60 vin., 2 lončki 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Juršič, lekarji v Pakracu, Slavonija. Denar se pošilja naprej ali s čim povzetjem.

Štefan Kaufmann
trgovec z železom
v Radgoni,
priporoča najboljše ocelne
motike in loptice, dobre kose
in srpe, pravo štajarsko železo
se dobi po najnižji ceni
:: in solidni postrežbi. 928

Pojasnila o inseratih daje

upravnost samo tistim, ki priložijo vprašanju znakom za
10 vinjarjev.

Loterijske številke.

Dne 6. marca 1909.

Gradec 75 39 29 8 15
Dunaj 25 66 73 54 46

Glasovir, dober in lep se zabojev
na ogled v Narodnem Domu,
Maribor — je ceno na prodaj.
Natančneje pove tamkaj hišnik.

Slike se proda 15 polovnjakov.
Jamčim, da ni kaplje špirita zra-
ven. Cena liter 1 K 10 v. Prodaja
Mihail Dolajš v Partinju,
župnika Sv. Jurij, okraj Sv. Lenart
v Slov. gor. 164

Apmo najboljše kakovosti priporoča
Ivan Sulčič, posestnik apnenic v
Zidanem mostu. 160

Preda se trgovska hiša z gostilno
in trapiro na dobrem prostoru pod
ugodnimi pogoji, takoj. Ponudbe
na upravnost „Slov. Gospodar“,
Maribor. 165

Kdo sprejme zdravega, krepkega,
čestletnega fanta za svojega? —
Naslov v upravnosti. 161

Krejaškega pomočnika mladega
in poštenega sprejemem takoj. Oskrba
dobra, delč čez leto in zimo. Po
veliki noči sprejemem tudi učence
pripravljenih, poštenih staršev, ki ima
veselje do krojaškega obrta, na tri
ali štiri leta, kakor je staršem ljubo-
bo. Lovrenc Kreinc, trgovec in
krojaš pri Sv. Ani v Slov. gor. 162

Lepo urejano posestvo, ležeče na
okr. cesti Celje—Dobrna, obstajajoče
iz hiše, mlin, žage z vodo silo,
vse v prav dobro stan. več moč-
nih gospodarskih poslopij, nova
prostorna klet, vrt, več oravov niv,
travnikov in gozdov, lepi sados-
niki in vinograd, se radi pretane
smrti takoj proda. Ker je dobro
idoča žaga, se posebno priporoča
lesotrcem. Kupcem se je oglašiti
pri Juriju Samec, veleposestnik in
oskrbnik Novacerkev p. Celju, Šta-
jersko. 171

Slikarski in pleskarski učenec se
sprejme v župnijski ulici št. 3 v
Mariboru. 204

Malo posestvo v Lesičnu na Pil-
štanju z malim sadosnoscem, lep
gozd, mlin, zidana hiša, novi hlevi,
takih velikih cest, se po dogovoru
tskovo proda. Natančneje pove uprav-
ništvo Slov. Gosp. 169

Orglarska in mežnarska služba
se oddi v Majšbergu s prvim maj-
nikom. 180

Malo posestvo eno uro od Mari-
bora, obstoji iz treh lepih hiš, ena
kuhinja, 2 kleti, stiskalnica, 6 svini-
skih hlevov, in hlev za govejo ži-
vino, tudi lep sadosnosc. Pozve
se pri gospodu Jožef Novak v Po-
beržu Štev. 269. 201

Kmetijska podružnica Mestnje-
Sv. Peter kopí wagon nakalanega
2 metra dolgega smrekova ka gojja.
Ponudbe s ceno na tajniku Fr. Go-
milšek, župnika pri Sv. Petru na
Medv. selu, pošta Pristova. 198

Krojaškega učenca sprejme gosp.
Simon Mayr, Koroska ulica, Ma-
ribor. 202

Preda se lepa hiša s štirimi sta-
novanji, zraven je tudi tri orave
njive, kateri se lahko kot starševi
prostor porabi. — Cena 10.600 K.
Pripravno za vsako obrt. Naslov
v upravnosti. 195

Trgovino z mešanim blagom, to-
bam in žganjem, s shrambami in
stanovanjem, blizu farne cerkve v
Slivnici pri Mariboru, ob državni
cesti, 8 minut od železniške po-
staje „Orehova ves-Slavnica“ (Nuss-
dorf-Schleinitz), da takoj v najem
pod ugodnimi pogoji. Ana Wreg. 182

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osemnovečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na vladne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalanjanje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrtnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prečenje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka pliča le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenem praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Lepa priložnost za kupce!

Je enonadstropna, obrestna hiša z vrtom in dobro gostilno, na leto 3.046 K obresti, zavoljo preselitve za 43.000 K na prodaj. (Pod dobrim kupom lahko na hiši 16.000 K dolga ostane). Zraven še je tako primeren prostor za mesarijo. Naslov v upravnosti. 132

Pri želodčni in starostni bolehnosti

se priporoča že več sto let svetovnoznameno iz vina destilirano dušo in telo oživljajoče pomožno in krepilno sredstvo

KONJAK.

Takega 12 let starega pošilja 4 steklenice za 12 K franco. Benedikt Hert, veleposestnik, Graščina Golič pri Konjicah. 144

Najemna hiša v Ljubljani

2 nadstropji visoka, z dvoriščem, 2 cestni pročelji, 10 stanovanj z 2—5 sob z vsem, kar spada zraven, bruto obrestni dohodek 4000 K, se radi družinskih razmer proda za 48.000 kron, od katerega zneska se mora plačati samo polovica v gotovini. Pojasnila daje samo direktnim kupcem Križaj, 138 Deutsche Gasse 2, Ljubljana.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena manufakturana trgovina 116

Franc Souvan, sin v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22 v LJUBLJANI.

Kmečka Hranil. in Posojilnica v Pišecah

uraduje vsaki četrtek predpoldne, v slučaju potrebe tudi popoldne. Sprejema hranilne vloge od vsakterega in obrestuje

po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Posojila daje le zadružnikom na osebni kredit po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo po 5%. Prometa prvi uradni dan dne 11. svečana nad 12.000 K. 156

Kolektivna zadruga za Maribor okolico

naznanja svojim članom, da se bodo vrila oproščenja učencem za 2. četrletje 4. aprila t. l. Oni učenci, ki so do tega časa dokočali svoj učni čas in hočajo delati skušnjo za pomagače, naj pošljajo svoje lastnorodno pisane, na zadružno naslovljene prošnje z od visoke c. kr. namestnije odlok z dne 27.7. 1908 dovoljeno izpitino 4 K najdalje do 13. t. m. na pisarno zadruge. Na zakasnele prošnje se ne bo oziralo. 177

Steckenpferd- milo z lilijskim mlekom

Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 128

Slovenec Konrad Skaza,

delavica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden,
Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zalog sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zaston in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. Štajerska, trničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptaju;

trničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču;

trničarska zadruga v Ljutomeru;

trničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu; 865

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 cepljenskih trt na prodaj in sicer vrste Molser na portalis 20.000, Burgunder beli 20.000, Silvanec na Portalis 10.000. Trte so dobro zarašene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K in Korenjaki so tudi Rip. Portalis 10.000 stanje 100 komadov 3 K. Kupec se naj blagovolijo oglašiti dokler je kaj zaloge.

Ivan Verbjak,
posestnik in trtnar, Spodnji breg, Ptuj.

Milan Hočvar-Celje

Glavni trg štev. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrst žganja in likera. Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatko in radajnsko kisko vodo, galico, žveplo in rafje. 180

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Ali ste že kedaj dobili fonograf zaston?

Valed moje najnovejše izvršite valjarjev z zlatim trdim livom močnega glasu, vsestransko dobro izpeljanih, mi je mogoče 2500 fonografov oddati zaston. Na zahtevanje, kateremu priložite znakmo 10 v za poštino, se Vam določi načrt, kako si lahko oskrbite velezanim koncert-fonografom zaston in brezplačno. 155

I. zalog fonografov in govornih strojev „Lowin“, DUNAJ VI. Mollardgasse 26.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj na LJUBNEM

sklicuje svoj

redni letni občni zbor

na dan pred Sv. Jožefom, t. j. 18. marca 1909 ob 1. uri popoldan v gostilni „Fludernik“.

Dnevni red:

- Pregled in odobrenje računa za leto 1908;
- prememba pravil §§ 10, 22, 31, 32, 37, 41 in 57;
- zniževanje zavarovalnine;
- potrditev sklepov odbora z dne 3. svečana t. l. ad 8 c in d;
- razni nasveti.

Ako bi se ob določenem času ne sešlo zadostno število udov, se vrši isti eno uro pozneje, t. j. ob 2. uri, ravnotam in z istim v poredom.

K polnošteviti udežbi uljudno vabi

Dražbeni oklic.

Za zidanje I. nadstropja pri šoli v Orlavasi se bodo vršila zniževalna dražba dne 14. sušca 1909 ob 2. uri popoldne v šoli Orlavas. Stavbeni operat in pogoji so na ogled pri okrajnemu šolskemu svetu in pri šolskem vodstvu v Orlavasi. Stavba se odda enemu podjetniku. Stroški so proračunjeni na okroglo 15923 K. Vsak dražbenik ima preden se dražbe udeži, položiti 10% varščine t. j. 1592 K.

Krajni šolski svet Orlavas 3. sušca 1909.

Načelnik: Fr. Vašl.

Učenci in pomočniki

vseh obrtnih strok pozivajo za najboljše mojstre, ako se obrnejo do skupne obrtne zadruge v Šoštanji. To poslovanje je čisto brezplačno. Oglašajte se obilne.

Skupna obrtna zadruga Šoštanj pol. okraj Slov. gradič

Načelnik: Iv. Šoln.

181

VA BIL O.

Hranilnica in Posojilnica v Spod. Dravbergu

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ima svoj

letni občni zbor

v soboto dne 20. sušca 1909 ob 1. uri popoldne v svoji uradni sobi v „Narodnem Domu“ v Spodnjem Dravbergu.

Dnevni red:

- Poročilo načelstva o delovanju zadrage v letu 1908.
- Odobrenje računskega zaključka.
- Razdelitev čistega dobička.
- Čitanje revizijskega poročila.
- Volitev načelstva, računskega pregledovalca in namestnikov.
- Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne prišlo dosti zadružnikov, se vrši drug zbor ob 2. uri istega popoldne, ki je sklepjen ob vsakem številu navzočih udov.

K obilni udežbi vabi

192

ODBOR.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice pri Sv. Antonu v Slov. gor.“

reg. zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil v nedeljo, dne 21. sušca 1909 popoldne v zadružni pisarni s sledenim dnevnim redom:

- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobrenje računskega zaključka za leto 1908.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Čitanje revizijskega zapisnika.
- Pogovor o sejah načelstva.
- Slučajnosti.

Ako bi ob treh popoldne ne bilo za sklepanje zadostno število zadružnikov navzočih, se vrši občni zbor isti dan in po istem dnevnom redu pol ure pozneje pri vsakem številu zadružnikov.

200

Načelstvo.

Kupiti se želi hiša

s 4 sobami, hlev za 2 konja, vrt, v slovenskem kraju blizu Maribora, dol od železnice, proti plačilu v gotovini.

E. P. 100 Št. II v Slov. gor.

180